

I. Obveznici fiskalizacije

Obveza fiskalizacije za strane osobe

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/2869
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 02.01.2014.

Ako strana pravna ili fizička osoba nije obveznik poreza na dobit ili poreza na dohodak u RH nema obvezu fiskalizacije izdavanja računa

Na upit poreznog obveznika navedenom u dostavnom spisku, kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje: Zakon), u smislu obveze fiskalizacije za državljane država članica Europske unije prilikom prodaje vlastitih proizvoda u Republici Hrvatskoj, u nastavku odgovaramo kako slijedi.

Obveznici fiskalizacije prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom su:

- 1) fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i
- 2) pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa te izuzete od obveze fiskalizacije.

U pogledu obveznika poreza na dohodak možemo istaknuti da u skladu s člankom 2. stavkom 1. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, Odluka USRH - 120/13, 125/13 i 148/13) porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak. Tako se poreznim obveznikom smatra i nerezident, tj. fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema ni prebivalište ni uobičajeno boravište, a u Republici Hrvatskoj ostvaruje dohodak koji se oporezuje prema odredbama ovoga Zakona.

Prema članku 6. stavku 2. Zakona o porezu na dohodak osnovica poreza na dohodak nerezidenta je ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti prema stavku 3. toga članka, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala, dohotka od osiguranja i drugog dohotka, koji nerezident ostvari u tuzemstvu (načelo tuzemnog dohotka), a umanjeno za osobni odbitak iz članka 36. stavka 1., 11. i 12. toga Zakona, odnosno umanjeno za osobni odbitak iz članka 36. toga Zakona za fizičke osobe koje su rezidenti država članica Europske unije i Europskog gospodarskog prostora, osim Republike Hrvatske, sukladno s člankom 36. stavkom 14. toga Zakona.

Ističemo da je predmet fiskalizacije promet gotovinom fizičkih osoba obveznika poreza na dohodak od samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

U pogledu obveznika poreza na dobit možemo istaknuti da u skladu s člankom 2. stavcima 1. i 2. Zakona o porezu na dobit (Narodne novine broj 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12 i 148/13) porezni obveznik je trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi Porezni obveznik je i tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident).

Primjenom članka 4. Zakona o porezu na dobit i članka 7. Pravilnika o porezu na dobit (Narodne novine broj 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12 i 146/12) utvrđuje se porezni status poslovne jedinice nerezidenta, odnosno uvjeti pod kojima poslovna jedinica nerezidenta, je ili nije obveznik poreza na dobit.

Prema članku 4. stavcima 1. i 2. Zakona o porezu na dobit, poslovna jedinica nerezidenta iz članka 2. stavka 2. toga Zakona označava stalno

mjesto poslovanja putem kojega inozemni poduzetnik nerezident obavlja djelatnost u Republici Hrvatskoj u cijelosti ili djelomično. Poslovnom jedinicom inozemnog poduzetnika, nerezidenta, smatra se osobito:

- 1) sjedište uprave,
- 2) podružnica,
- 3) poslovnicu,
- 4) tvornicu,
- 5) radionica,
- 6) rudnik, naftni ili plinski izvor, kamenolom ili bilo koje drugo mjesto iskorištavanja prirodnih bogatstava,
- 7) gradilište odnosno građevinski ili montažni projekt koji čine stalnu poslovnu jedinicu samo ako traju dulje od šest mjeseci.

Slijedom navedenoga, nerezident postaje obveznik poreza na dobit u Republici Hrvatskoj ako ima poslovnu jedinicu utvrđenu prema naprijed navedenim odredbama Zakona i Pravilnika o porezu na dobit, međutim uz poštivanje odredbi ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

Nadalje, prema odredbama članka 77. stavka 5. točke a) Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 73/13, 99/13 i 148/13) svakom poreznom obvezniku koji na području Republike Hrvatske obavlja isporuke dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak PDV-a Ministarstvo financija, Porezna uprava dodijelit će PDV identifikacijski broj time postaju hrvatski obveznici PDV-a.

Strani porezni obveznici zahtjev za dodjelom PDV identifikacijskog broja podnose Poreznoj upravi, Područnom uredu Zagreb, a danom dodjele PDV identifikacijskog broja ujedno se upisuju u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost.

U vezi stranih poreznih obveznika skrećemo pažnju da porezni obveznici koji imaju sjedište u Europskoj uniji mogu u Republici Hrvatskoj imenovati poreznog zastupnika dok porezni obveznici koji imaju sjedište izvan Europske unije moraju imenovati poreznog zastupnika kao osobu koja je obvezna platiti PDV.

U skladu s navedenim strani porezni obveznici koji imaju sjedište u Europskoj uniji kao i porezni obveznici koji imaju sjedište izvan Europske unije, a namjeravaju prigodno prodavati dobra fizičkim osobama u Republici Hrvatskoj obvezni su zatražiti izdavanje PDV identifikacijskog broja te na isporuke dobara u tuzemstvu obračunavati hrvatski PDV.

Slijedom navedenog, obveznicima fiskalizacije izdavanja računa smatraju se obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i obveznici poreza na dobit u Republici Hrvatskoj. Strane fizičke i pravne osobe ukoliko se smatraju obveznicima navedenih poreza u Republici Hrvatskoj, smatraju se i obveznicima fiskalizacije izdavanja računa, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa te izuzete od obveze fiskalizacije. U suprotnom za iste nema obveze fiskalizacije izdavanja računa. Glede prodaje vlastitih proizvoda u Republici Hrvatskoj fizičkim osobama - građanima strani porezni obveznici dužni su zatražiti izdavanje PDV identifikacijskog broja te na isporuke dobara u Republici Hrvatskoj obračunavati hrvatski PDV.

Dodatno ističemo da je temeljem članka 54. stavka 5. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13) stalna poslovna jedinica strane osobe i pravna osoba čiji je osnivač strana osoba dužna izdavati račune, voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema poreznim propisima koji se primjenjuju u Republici Hrvatskoj.

Telefon za konzultacije

01/ 48 36 046 / 01/ 49 21 739

(isključivo putem PIN-a)

**Ponedjeljkom i četvrtkom od 11.00 do 15.30 h,
utorkom, srijedom i petkom od 8.30 do 13.00 h.**

Plaćanje u naravi

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/3555
Ur. broj: 513-07 -21-01/13-2
Zagreb, 28.10.2013.

Kompensacija kao način plaćanja ne podliježe obvezi fiskalizacije izdanih računa

Zaprimili smo upit udruge iz dostavnog spiska, koji se odnosi na plaćanje usluga prerade maslinovog ulja u naturi. Naime, kod određenog dijela maslinara postoji tradicija da se usluge prerade maslina uljarama djelomično plaćaju u naturi, odnosno u prerađenom ulju. Tumačenje takve prodaje, odnosno takvog načina plaćanja u smislu Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom („Narodne novine“ broj 133/12, - dalje: Zakon) donosimo u nastavku.

Temeljem članka 3. Zakona, obveznicima fiskalizacije smatraju se fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti (obrt, slobodna zanimanja te poljoprivrednici obveznici dohotka od samostalne djelatnosti) i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit prema članku 2. Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“ broj, 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12), za sve djelatnosti koje obavljaju osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa (prema posebnim propisima) te za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije (članak 5. Zakona).

Iznimno od članka 3. Zakona, obveznikom fiskalizacije ne smatra se porezni obveznik za ostvarene promete ostvarene prodajom vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama i otvorenim prostorima, a sukladno članku 5. točki 4. Zakona.

Ova iznimka se odnosi isključivo na prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama i otvorenim prostorima, pri čemu se pod prodajom poljoprivrednih proizvoda podrazumijeva prodaja od strane samog proizvođača, a ne preprodaja poljoprivrednih proizvoda drugih proizvođača. Ovo se izuzeće odnosi na one proizvođače poljoprivrednih proizvoda koji svoje proizvode sami prodaju na tržnicama ili drugim otvorenim prostorima.

Također, članak 2. točka 5. Zakona propisuje da je promet gotovinom plaćanje za isporučena dobra ili obavljene usluge novčanicama ili kovanicama koje se smatraju platežnim sredstvom, karticama, čekom ili drugim sličnim načinima plaćanja, osim plaćanja na transakcijski račun kod banaka, ako Zakonom nije uređeno drugačije. Prema navedenom gotovinom se ne smatra doznaka virmentskom uplatom sa računa na račun te plaćanje općom uplatnicom na račun. Za plaćanja koja se ne smatraju gotovinom, dakle za plaćanje sa računa na račun ili za plaćanje uplatnicom na račun, prema daljnjim odredbama Zakona nije potrebno provesti postupak fiskalizacije izdavanja računa. Iako više ne postoji obveza da se obračunska plaćanja provode preko računa (kompensacija, cesija, asignacija i slično), u naravi ovo su plaćanja koja se ne mogu smatrati plaćanjem u gotovini stoga se kod ovih plaćanja ne traži provedba postupka fiskalizacije izdavanja računa. Dakle, plaćanja kao što su kompensacija, cesija, asignacija, izjava o prijebuju ne podliježu fiskalizaciji. Međutim, nema zapreke da se fiskalizira svaki račun pa i onaj koji se naplaćuje na račun, samo to će se u tom slučaju kao oznaka plaćanja staviti oznaka T.

Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/05, 41/08, 125/11) regulira kompensaciju (prijebuj) kao način plaćanja, ali pri tome napominjemo da je potrebno uvažiti i odredbe iz čl. 14 st. 2. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, broj 91/10, 112/12) koji kaže da ovršenik ne smije obavljati obračunsko plaćanje, u ovom slučaju kompensaciju, ako u Jedinstvenom registru računa ima oznaku blokade računa, odnosno zabranu raspolaganja oročenim novčanim sredstvima.

Zaključno, u svrhu pojašnjenja, sa aspekta odredbi Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, kompensacija kao način plaćanja ne podliježe obvezi fiskalizacije izdanih računa. Međutim, ujedno napominjemo da se svi računi za obavljene usluge ili isporučena dobra naplaćeni u sredstvima koja Zakon smatra gotovinom moraju fiskalizirati na način propisan Zakonom.

Obveza fiskalizacije izdanih računa

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/3104
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 30.09.2013.

Ukoliko za poreznog obveznika koji pretežni dio vrijednosti prometa ostvari maloprodajom dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica ne postoji obveza izdavanja računa, ne postoji niti obveza fiskalizacije računa za navedenu djelatnost

Zaprimili smo upit poreznog obveznika iz dostavnog spiska, kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), u smislu obveze izdavanja računa i obveze fiskalizacije izdanih računa prilikom maloprodaje dnevnog tiska, duhana i duhanskih proizvoda, lutrije i sportske prognoze i sl.

Na dostavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Obveza izdavanja računa propisana je odredbama Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, u daljnjem tekstu: OPZ), kao i posebnim poreznim propisima: Zakonom o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 73/13) i Zakonom o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12)

Izuzeća od obveze izdavanja računa propisana su također OPZ-om, kao i posebnim poreznim propisima. OPZ propisuje izuzeća od obveze izdavanja računa, i to člankom 54.b prema kojemu se računi ne moraju izdavati ako se promet ostvaruje od priređivanja lutrijskih igara, igara klađenja, igara u casinima te na automatima za igre na sreću i zabavu, ako se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica, ako se prodaja obavlja putem automata, ako se vlastiti poljoprivredni proizvodi proizvedeni na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno prodaju krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, ako se prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda obavlja na tržnicama i otvorenim prostorima.

Vežano uz obvezu fiskalizacije, temeljem članka 3. Zakona, obveznicima fiskalizacije smatraju se fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti (obrt, slobodna zanimanja te poljoprivrednici obveznici dohotka od samostalne djelatnosti) i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit, za sve djelatnosti koje obavljaju osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa (posebne odredbe Zakona) te za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije.

Svi ovi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa, donijeti interni akt o poslovnica s opisom (poslovnica, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva) te istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Zakonom je propisano da se postupak fiskalizacije izdavanja računa provodi samo kod onih obveznika fiskalizacije koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, a postupak fiskalizacije izdavanja računa provode na način da izdaju račune putem prilagođenih

naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerili u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnica.

Sukladno navedenom, pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti ili obveznici poreza na dobit, koji posluju sredstvima koja se prema Zakonu smatraju gotovinom, podliježu obvezi fiskalizacije izdavanja računa ukoliko se smatraju obveznicima izdavanja računa prema nekom općem ili posebnom propisu.

Zaključno, ukoliko za poreznog obveznika koji pretežni dio vrijednosti prometa ostvari maloprodajom dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica ne postoji obveza izdavanja računa, ne postoji niti obveza fiskalizacije računa za navedenu djelatnost.

Prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/3238
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 13.09.2013.

Proizvođač vlastitog poljoprivrednog proizvoda obavezan je izdavati račune kada vlastite poljoprivredne proizvode prodaje u veleprodaji, odnosno prodaje drugom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik

Zaprimili smo upit društva iz dostavnog spiska, koji se odnosi na obvezu fiskalizacije prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom ("Narodne novine" broj 133/12 - dalje Zakon) za prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama krajnjem potrošaču. Upit obveznika sastoji se u nedoumici je li porezni obveznik koji prodaje isključivo svoje poljoprivredne proizvode obveznik izdavanja računa i fiskalizacije izdanih računa.

Na postavljenu upi odgovaramo kako slijedi.

Temeljem članka 3. Zakona, obveznicima fiskalizacije smatraju se

- 1) fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti (obrt, slobodna zanimanja te poljoprivrednici obveznici dohotka od samostalne djelatnosti) i
- 2) pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit prema članku 2. Zakona o porezu na dobit ("Narodne novine" broj 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12), za sve djelatnosti koje obavljaju osim.
  - 1) za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa (prema posebnim propisima) te
  - 2) za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije (članak 5. Zakona).

Iznimno od članka 3. Zakona, obveznikom fiskalizacije ne smatra se porezni obveznik za promete ostvarene prodajom vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama i otvorenim prostorima sukladno članku 5. stavku 4. Zakona, bez obzira na porezni status obveznika fiskalizacije definiran u članku 3. Zakona.

Ova iznimka se odnosi isključivo na prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama i otvorenim prostorima, pri čemu se pod prodajom poljoprivrednih proizvoda podrazumjeva prodaja od strane samog proizvođača, a ne preprodaja poljoprivrednih proizvoda drugih proizvođača. Ovo se izuzeće odnosi na one proizvođače poljoprivrednih proizvoda koji svoje proizvode sami prodaju na tržnicama ili drugim otvorenim prostorima.

Obvezu izdavanja računa, iz područja poreznih propisa, reguliraju Opći porezni zakon (Narodne novine, broj: 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, i 73/13), Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, broj 73/13) i Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12 i 144/12). Opći porezni zakon između osta-

log propisuje izuzeće od obveze izdavanja računa ako se prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda obavlja na tržnicama i otvorenim prostorima, dok Zakon o porezu na dodanu vrijednost propisuje obvezu izdavanja računa za isporuku drugom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, što bi se odnosilo na veleprodaju bilo kojeg proizvoda pa i vlastitog poljoprivrednog proizvoda.

Slijedom navedenog, u ovom slučaju porezni obveznik (društvo, proizvođač vlastitog poljoprivrednog proizvoda) nije obavezan izdavati račune kada vlastiti poljoprivredni proizvod prodaje na tržnicama i otvorenim prostorima, odnosno štandovima i klupama na tržnicama i izvan tržnica na malo, no kad je riječ o veleprodaji, odnosno prodaji drugom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, račun mora izdati.

Također, obveznik nije obavezan fiskalizirati izdane račune za prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda prema članku 5. Zakona, bez obzira na porezni status definiran člankom 3. Zakona, odnosno pravnu osobnost i bez obzira na eventualnu obvezu izdavanja računa prema drugom propisu.

Način plaćanja i fiskalizacija

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/3186
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 02.09.2013.

Gotovinom se ne smatra doznaka virmentskom uplatom sa računa na račun te plaćanje općom uplatnicom na račun, te za takva plaćanja nije potrebno provesti postupak fiskalizacije izdavanja računa

Zaprimili smo upit poreznog obveznika iz dostavnog spiska, kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), te pojašnjenje da li se plaćanje karticama Maestro, Visa, Mastercard i American Express i ostalim debitnim i kreditnim karticama smatra prometom gotovinom.

Na dostavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Člankom 2. stavkom 5. Zakona propisano je da se prometom gotovinom smatra plaćanje za isporučena dobra ili obavljene usluge novčanica ili kovanicama koje se smatraju platežnim sredstvom, karticama, čekom ili drugim sličnim načinima plaćanja, osim plaćanja na transakcijski račun kod banaka, ako Zakonom nije drugačije određeno.

Temeljem članka 3. Zakona, obveznicima fiskalizacije smatraju se fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti (obrt, slobodna zanimanja te poljoprivrednici obveznici dohotka od samostalne djelatnosti) i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit, za sve djelatnosti koje obavljaju osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa (posebne odredbe Zakona) te za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije.

Zakonom je propisano da se postupak fiskalizacije izdavanja računa provodi samo kod onih obveznika fiskalizacije koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, a postupak fiskalizacije izdavanja računa provode na način da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerili u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnica.

Slijedom navedenog, plaćanje karticama Maestro, Visa, Mastercard, American Express i drugim kreditnim i debitnim karticama smatra se prometom u gotovini, za koji je potrebno provesti postupak fiskalizacije izdavanja računa. Dakle, prema navedenom gotovinom se ne smatra doznaka virmentskom uplatom sa računa na račun te plaćanje općom uplatnicom na račun, te za takva plaćanja nije potrebno provesti postupak fiskalizacije izdavanja računa.

Ujedno Vas upućujemo da postupite sukladno Uputi Porezne uprave, Središnjeg ureda, od 15. veljače 2013. godine, a tiče se načina plaćanja prema članku 2. stavku 5. Zakon objavljenu na stranicama Porezne uprave 15. veljače 2013. godine.

U uputi se navode dozvoljeni načini plaćanja koji se mogu navoditi na računu koji se izdaje kupcu i način na koji se mapiraju u XLM poruku zahtjeva za račun, koja se dostavlja putem elektroničke veze u Poreznu upravu.

Obveza fiskalizacije prilikom prigodne prodaje radova kod udruga

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/2656
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 30.08.2013.

Zaprimili smo upit poreznog obveznika iz dostavnog spiska, kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), u smislu obveze fiskalizacije prilikom prigodne prodaje radova (tekstilne rukotvorine, suveniri) članica udruge na izložbama i sajmovima. Prihod od prodaje radova je namijenjen financiranju rada udruge.

Na dostavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Obveznici fiskalizacije prema članku 3. Zakona su fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti te pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa prema posebnim propisima te djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije prema članku 5. Zakona.

Sukladno članku 2. stavku 1. Zakona o porezu na dobit (Narodne novine broj 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10 i 22/12) porezni obveznik je trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi.

Člankom 2. stavcima 5. i 6. Zakona o porezu na dobit utvrđeno je koje pravne osobe u načelu nisu obveznici poreza na dobit, dok je stavkom 7. toga članka Zakona propisana mogućnost oporezivanja tih pravnih osoba.

Sukladno članku 2. stavcima 5. i 6. Zakona o porezu na dobit tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i Hrvatska narodna banka nisu obveznici poreza na dobit, osim ako tim Zakonom nije drukčije određeno. Državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije nisu obveznici poreza na dobit. Stavak 7. navedenog članka Zakona propisuje, da iznimno ako osobe iz stavka 5. i 6. toga članka obavljaju gospodarsvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti bi dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, Porezna uprava će na vlastitu inicijativu ili na prijedlog drugih poreznih obveznika ili druge zainteresirane osobe, rješenjem utvrditi da su navedene osobe obveznici poreza na dobit za tu djelatnost.

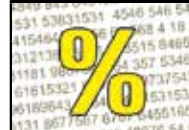
Sukladno članku 6. Pravilnika o porezu na dobit (Narodne novine broj 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12 i 146/12) ako osobe iz članka 2. stavaka 5. i 6. Zakona o porezu na dobit obavljaju gospodarsvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti dovelo bi do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, Porezna uprava na vlastitu će inicijativu ili na prijedlog drugih osoba ili na prijedlog samih navedenih osoba rješenjem utvrditi da su navedene osobe obveznici poreza na dobit za tu djelatnost. Rješenje o statusu poreznog obveznika donosi

nadležna ispostava Porezne uprave prema sjedištu pravne osobe. U procjeni gospodarsvene djelatnosti treba utvrditi obavlja li se gospodarsvena djelatnost samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti ili drugih gospodarsveno procjenjivih koristi. Ako pravna osoba u svojim aktima o osnivanju nema cilj ostvarivanje dobiti nego samo prihoda radi financiranja svoje djelatnosti, a prihode stječe razmjernom dobara i usluga na tržištu, smatra se da obavlja djelatnost na način i uz uvjete po kojima tu djelatnost obavljaju i poduzetnici koji su osnovani radi stjecanja dobiti.

Stoga, udruga u načelu nije obveznik poreza na dobit, pa time niti obveznik fiskalizacije. Međutim obvezu poreza na dobit može utvrditi rješenjem nadležna ispostava Porezne uprave, ali nakon što utvrdi da ustanova obavlja određenu gospodarsvenu djelatnost samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti ili drugih gospodarsveno procjenjivih koristi.

Slijedom gore iznesenog odgovarajuće se primjenjuju i odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

Djelatnost prijevoza putnika turističkim vlakom

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/1195
Ur. broj: 513-07-21-01/13-3
Zagreb, 22.08.2013.

Ukoliko obveznik prodaje putničke karte koje služe za prijevoz putnika, a iste su numerirane, te je relacija kao i cijena prijevoza unaprijed poznata, tada su navedene putničke karte izuzete od obveze fiskalizacije

Zaprimili smo upit poreznog obveznika iz dostavnog spiska, kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), u smislu obveze fiskalizacije za djelatnost prijevoza putnika turističkim vlakom (traktor sa prikolicama namijenjenim za prijevoz putnika) od centra grada do hotela i kampova te prijevoz putnika za razgledavanje turističkih naselja po istaknutom voznom redu u gradovima i naseljima kojima prometuje.

Na dostavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Temeljem članka 3. Zakona, obveznicima fiskalizacije smatraju se fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti (obrt, slobodna zanimanja te poljoprivrednici obveznici dohotka od samostalne djelatnosti) i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit, za sve djelatnosti koje obavljaju osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa (posebne odredbe Zakona) te za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije.

Člankom 5. točkom 1. Zakona propisano je da se obveznikom fiskalizacije ne smatra porezni obveznik za ostvareni promet u djelatnosti prodaje karata ili žetona u putničkom prometu, no navedenim člankom nisu propisana institucionalna izuzeća, već samo izuzeća za pojedine djelatnosti. Ovo izuzeće se odnosi na djelatnost prodaje karata u putničkom prometu bez obzira na to događa li se kupnja karata u prijevoznom sredstvu ili u uredima/šalterima na stanicama prijevoznika, kao i na sve vrste karata u putničkom prometu, uključujući i prodaju mjesečnih, godišnjih ili učeničkih karata.

Člankom 7. Zakona, propisano je da ako obveznik fiskalizacije ostvaruje promet od različitih djelatnosti, izuzet je od obveze fiskalizacije samo za djelatnosti taksativno propisane člankom 5. Zakona. Prema tome, ako se na istom računu uz prodaju karte zaračunava i prodaja nekog drugog dobra ili pružanje druge usluge, tada račun podliježe fiskalizaciji ili se mora razdvojiti na izuzetu djelatnost i one djelatnosti koje to nisu.

Bitno je naglasiti da se u izuzeće od fiskalizacije karata u putničkom prometu, uključujući i prodaju mjesečnih, godišnjih ili učeničkih karata ne može ubrojiti prodaja karata kod izleta, primjerice izleta brodom ili autobusom ili plaćanje prijevoza u auto taksiju jer se u tom slučaju plaća

cijena prijevoza ovisno o prijeđenim kilometrima, a ne cijena karte ili žetona koji za određenu relaciju košta određenu cijenu.

Povremeni prijevoz putnika koji kao sastavni dio turističke ponude (izletničkog programa, turističkog paket-aranžmana, transfera putnika) organiziraju pravne i fizičke osobe sukladno propisima kojima se uređuje turistička djelatnost je samo dio unaprijed određene cjeline, koja se kao takva nudi na tržištu, i koja se ne može razdvojiti na zasebne usluge od kojih jedna ne bi podlijevala fiskalizaciji, nego je potrebno fiskalizirati račun izdan za uslugu u kojoj je usluga prijevoza samo jedan dio turističke ponude.

Međutim, ukoliko obveznik prodaje putničke karte koje služe za prijevoz putnika, a iste su numerirane, te je relacija kao i cijena prijevoza unaprijed poznata, tada su navedene putničke karte izuzete od obveze fiskalizacije.

Sukladno navedenom, ukoliko se djelatnost prijevoza putnika u cestovnom prometu, obavlja sukladno navedenim propisima, prodaja karata za prijevoz putnika turističkim vlakom, ne podliježe obvezi fiskalizacije.

Ustanova u kulturi kao obveznik fiskalizacije

Vežano uz upit obveznika navedenog u dostavnom spisku, koji se odnosi na tumačenje odredbi Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), u slučaju da li obveznik, koji nije obveznik poreza na dobit, ali je obveznik poreza na dodanu vrijednost, podliježe obvezi fiskalizacije, u nastavku odgovaramo.

Obveznici fiskalizacije prema članku 3. Zakona su fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti te pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa prema posebnim propisima te djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije prema članku 5. Zakona.

Sukladno članku 2. stavku 1. Zakona o porezu na dobit (Narodne novine broj 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10 i 22/12) porezni obveznik je trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi.

Člankom 2. stavcima 5. i 6. Zakona o porezu na dobit utvrđeno je koje osobe u načelu nisu obveznici poreza na dobit, dok je stavkom 7. toga članka Zakona propisana mogućnost oporezivanja tih osoba.

Sukladno članku 2. stavcima 5. i 6. Zakona o porezu na dobit tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i Hrvatska narodna banka nisu obveznici poreza na dobit, osim ako tim Zakonom nije drukčije određeno. Državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije nisu obveznici poreza na dobit. Stavak 7. navedenog članka Zakona propisuje, da iznimno ako osobe iz stavka 5. i 6. toga članka obavljaju gospodarsvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti bi dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, Porezna uprava će na vlastitu inicijativu ili na prijedlog drugih poreznih obveznika ili druge zainteresirane osobe, rješenjem utvrditi da su navedene osobe obveznici poreza na dobit za tu djelatnost.

Sukladno članku 6. Pravilnika o porezu na dobit (Narodne novine broj 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12 i 146/12) ako

osobe iz članka 2. stavaka 5. i 6. Zakona o porezu na dobit obavljaju gospodarsvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti dovelo bi do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, Porezna uprava na vlastitu će inicijativu ili na prijedlog drugih osoba ili na prijedlog samih navedenih osoba rješenjem utvrditi da su navedene osobe obveznici poreza na dobit za tu djelatnost. Rješenje o statusu poreznog obveznika donosi nadležna ispostava Porezne uprave prema sjedištu pravne osobe. U procjeni gospodarsvene djelatnosti treba utvrditi obavlja li se gospodarsvena djelatnost samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti ili drugih gospodarsveno procjenjivih koristi. Ako pravna osoba u svojim aktima o osnivanju nema cilj ostvarivanje dobiti nego samo prihoda radi financiranja svoje djelatnosti, a prihode stječe razmjennom dobara i usluga na tržištu, smatra se da obavlja djelatnost na način i uz uvjete po kojima tu djelatnost obavljaju i poduzetnici koji su osnovani radi stjecanja dobiti.

Stoga, u konkretnom slučaju radi se o ustanovi iz područja kulture kojoj je osnivač Grad Zagreb, i korisnik je proračuna Grada Zagreba, te u načelu nije obveznik poreza na dobit, međutim obvezu poreza na dobit može utvrditi rješenjem nadležna ispostava Porezne uprave, ali nakon što utvrdi da ustanova obavlja određenu gospodarsvenu djelatnost samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti ili drugih gospodarsveno procjenjivih koristi.

Slijedom gore iznesenog odgovarajuće se primjenjuju i odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

Naplata troškova stanovanja u tuđe ime i za tuđi račun

Društvo koje pruža uslugu objedinjene naplate troškova stanovanja u tuđe ime i za tuđi račun, obveznik je poreza na dobit, a samim time i obveznik fiskalizacije za sve djelatnosti za koje je obvezno izdavati račune

Zaprimili smo upit poreznog obveznika iz dostavnog spiska, kojim traže tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), u smislu obveze fiskalizacije za klijenta koji pruža uslugu objedinjene naplate troškova stanovanja u tuđe ime i za tuđi račun.

Na dostavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Temeljem članka 3. Zakona, obveznicima fiskalizacije smatraju se fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti (obrt, slobodna zanimanja te poljoprivrednici obveznici dohotka od samostalne djelatnosti) i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit, za sve djelatnosti koje obavljaju osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa (posebne odredbe Zakona) te za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije.

Svi ovi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa, donijeti interni akt o poslovnica s opisom (poslovnica, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva) te istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Od ovih obveznika fiskalizacije samo oni koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, provode i fiskalizaciju izdavanja računa na način da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerali u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnica.

Slijedom navedenog, društvo koje pruža uslugu objedinjene naplate troškova stanovanja (najammina, komunalna naknada, naknada za uređenje voda, odvoz kućnog otpadovodne usluge, plin, toplinska energija

– grijanje i potrošna topla voda, zajednička pričuva, osiguranje kućanstva) u tuđe ime i za tuđi račun, obveznik je poreza na dobit, a samim time i obveznik fiskalizacije za sve djelatnosti za koje je obvezno izdavati račune, osim za djelatnosti navedene u članku 5. Zakona.

Člankom 5. stavkom 10. Zakona propisano je da se ostvareni prometi evidentirani preko mjernih instrumenata (električna energija, plin, voda, javne komunikacijske usluge i slično), od energetskih, komunalnih, elektroničkih komunikacija i drugih pravnih osoba izuzimaju od obveze fiskalizacije.

Ovo izuzeće odnosi se na sve promete koji se evidentiraju putem mjernih instrumenata, što ne podrazumijeva samo uređaje, već to mogu biti i različite odluke države ili županija, gradova i slično, kojima se uvodi obveza naplate koja obuhvaća sve stanovnike tog područja. Budući da je izuzeće funkcijsko ono ne podrazumijeva i ostale funkcije koje neki obveznik može obavljati. Tako je primjerice, komunalno društvo izuzeće od obveze fiskalizacije za odvoz smeća, opskrbu vodom, održavanje grobnih mjesta, kao i za sve ostale usluge koje su mjerljive. Međutim, za sve ostale usluge koje navedeno komunalno društvo može pružiti po pojedinačnom zahtjevu, podliježe obvezi fiskalizacije, kao npr. usluga pražnjenja septičke jame, usluga odvoza glomaznog otpada i drugo. Dakle, ovo izuzeće ne odnosi se na promete koji ili nisu po općem aktu utvrđeni ili nisu mjerljivi preko mjernih instrumenata.

Što se tiče načina plaćanja, za sve usluge koje društvo obavlja, a nisu izuzete od obveze fiskalizacije provesti će fiskalizaciju računa, što podrazumijeva fiskalizaciju izdanih računa, ali samo na blagajni društva, za račune plaćene u sredstvima koja se smatraju gotovinom, za što treba odraditi sve predradnje kako bi se račun poslao na ovjeru u Poreznu upravu. Račun koji sadrži više stavki izvršenih usluga mora biti fiskaliziran ukoliko barem jedna usluga iskazana na računu podliježe fiskalizaciji izdavanja računa.

Zaključno, na promete utvrđene po općem aktu ili mjerljive preko mjernih instrumenata, a kojima se uvodi obveza naplate koja obuhvaća sve stanovnike tog područja, primjenjuje se izuzeće propisano člankom 5. stavkom 10. Zakona. Budući da se, usluge koje naplaćuje društvo, porezni obveznik iz dostavnog spiska, smatraju uslugama na koje se odnosi izuzeće propisano člankom 5. stavkom 10. Zakona, društvo za taj dio djelatnosti nije obveznik fiskalizacije.

1) za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa (prema posebnim propisima) te

2) za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije (članak 5. Zakona).

Iznimno od članka 3. Zakona, obveznikom fiskalizacije ne smatra se porezni obveznik za ostvarene promete u djelatnosti prodaje karata ili žetona u putničkom prometu. Ova se iznimka odnosi na djelatnost prodaje karata ili žetona u putničkom prometu (autobus, vlak, avion) bez obzira na to događa li se kupnja karata ili žetona u prijevoznom sredstvu ili uredima/salterima na stanicama prijevoznika. Izuzeće se odnosi na sve vrste karata ili žetona u putničkom prometu. Međutim, ako se na istom računu zaračunava uz prodaju karte i prodaja nekog drugog dobra ili pružanje usluge, tada račun podliježe fiskalizaciji ili se evidentiranje mora razdvojiti na izuzetu djelatnost i one koje to nisu. Primjerice, na računu su iskazane: prodaja karte i usluga izdavanja iste – prvi dio ne podliježe fiskalizaciji, drugi da, što znači da ili će se cijeli račun fiskalizirati ili će se izdati dva odvojena računa.

Zaključno, možemo navesti da smo mišljenja da se dokumenti koji se izdaju uz putničku kartu (primjerice rezervacijska karta) i serijskim brojem su povezani s tom kartom, gdje je razvidno da se taj dokument veže uz putničku kartu i prijevoz osobe, ne moraju fiskalizirati.

No, isto ne vrijedi za dokumente koji se ne izdaju za prijevoz osobe, i isključivo su vezani uz putnički prijevoz osobe, već se izdaju samo za prijevoz stvari. Takve karte i dopunske dokumente potrebno je fiskalizirati u postupku fiskalizacije izdavanja računa. Za sve ostale djelatnosti koje nisu izuzete od obveze izdavanja računa, i koje nisu izuzete od obveze fiskalizacije, obveznik fiskalizacije mora provoditi postupak fiskalizacije sukladno Zakonu.

Zdravstvene usluge u privatnoj praksi

	Ministarstvo financija – Porezna uprava Klasa: 410-01/13-01/198 Ur. broj: 513-07-21-12/12-2 Zagreb, 11.04.2013.
---	--

Sve djelatnosti provođenja zdravstvene zaštite, koje nisu propisane čl. 5. toč. 11. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom kao izuzete od obveze fiskalizacije, porezni obveznik je obveznik fiskalizacije te mora evidentirati gotovinski promet putem elektroničkog naplatnog uređaja

Zaprimili smo upit poreznog obveznika iz dostavnog spiska koji se odnosi na tumačenje odredaba Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom („Narodne novine“ broj 133/12. – dalje: Zakon) u pogledu statusa zdravstvenih usluga koje zdravstveni radnici privatne prakse pružaju kao fizičke osobe – obveznici poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti. Postavlja se pitanje da li bi se liječnici mogli smatrati malim obveznicima fiskalizacije sukladno članku 4. Zakona, te u kojem dijelu, sukladno članku 5. Zakona, su liječnici oslobođeni izdavanja fiskalnih računa.

Na postavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Obveznici fiskalizacije prema Zakonu su:

- 1) fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i
- 2) pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa te izuzete od obveze fiskalizacije.

Zdravstveni djelatnici smatraju se obveznicima fiskalizacije te su tako obveznici prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa, donijeti interni akt o poslovnica s opisom (poslovnica, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva), te interni akt o visini blagajničkog maksimuma, koji se zadržavaju

Putničke karte i drugi dokumenti

	Ministarstvo financija – Porezna uprava Klasa: 410-01/13-01/695 Ur. broj: 513-07-21-01/13-2 Zagreb, 22.05.2013.
---	--

Dokumenti koji se izdaju uz putničku kartu (primjerice rezervacijska karta) i serijskim brojem su povezani s tom kartom, gdje je razvidno da se taj dokument veže uz putničku kartu i prijevoz osobe, ne moraju se fiskalizirati

Vezano za upit poreznog obveznika, navedenog u dostavnom spisku, koji se odnosi na izuzimanje od fiskalizacije prodanih karata s dodatnim obrascima (rezervacija, karte za automobil, posteljnu kartu, prtljagu i sl.), kao i izuzimanje od fiskalizacije pružanja ugostiteljskih usluga u vladovima, odgovaramo u nastavku.

Temeljem članka 3. Zakona, obveznicima fiskalizacije smatraju se

- 1) fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti (obrt, slobodna zanimanja te poljoprivrednici obveznici dohotka od samostalne djelatnosti) i
- 2) pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit prema članku 2. Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“ broj, 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12), za sve djelatnosti koje obavljaju osim

u poslovnom prostoru obveznika fiskalizacije, istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Člankom 5. točkom 11. Zakona propisano je da se obveznikom fiskalizacije ne smatra porezni obveznik za ostvarene promete u djelatnosti provođenja zdravstvene zaštite samo i isključivo:

- 1) u dijelu sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite do pune cijene zdravstvene usluge,
- 2) kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite i
- 3) kod izdavanja lijekova na recept.

Zdravstveni djelatnici kojima je to osnovna djelatnost i koji su po toj osnovi upisani u registar poreznih obveznika poreza na dohodak, ukoliko su po toj osnovi i obveznici poreza na dodanu vrijednost prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj: 47/95., 106/96., 164/98., 105/94., 54/00., 73/00., 48/04., 82/04., 90/05., 76/07., 87/09., 94/09., 22/12., 136/12.) ne mogu se smatrati malim obveznicima fiskalizacije, budući se malim obveznikom fiskalizacije smatra fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti, kojemu se dohodak i porez na dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu prema Zakonu o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj: 177/04., 73/08., 80/10., 114/11., 22/12., 144/12.) i Pravilniku o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti („Narodne novine“ broj: 143/06., 61/12.).

Sukladno članku 44. Zakona o porezu na dohodak, poreznom obvezniku koji obavlja samostalnu djelatnost obrta i samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva (osim samostalne djelatnosti ugostiteljstva i trgovine), a nije obveznik poreza na dodanu vrijednost prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost, dohodak i porez na dohodak može se utvrđivati i u paušalnom iznosu, a način plaćanja i visina paušalnog poreza propisani su Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti.

Zaključno, za sve ostale djelatnosti provođenja zdravstvene zaštite, koje nisu propisane člankom 5. točkom 11. Zakona kao izuzete od obveze fiskalizacije, porezni obveznik je obveznik fiskalizacije te mora evidentirati gotovinski promet putem elektroničkog naplatnog uređaja.

Fiskalizacija ponude koja se naplaćuje transakcijskim putem i dostava oznake o izdavanju pratećeg dokumenta

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/20-01/1010
Ur.br: 513-07-21-01-20-2
Zagreb, 28.04.2020.

Ako obveznik fiskalizacije izdaje prateći dokument na kojem su navedeni podaci o plaćanju i napomena “OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN” pri čemu isporuka proizvoda ili obavljanje usluge nije započelo ili nije sasvim izvjesno da će do toga doći, nije dužan provesti fiskalizaciju pratećeg dokumenta

Fiskalizacija ponude koja se naplaćuje transakcijskim putem i dostava oznake o izdavanju pratećeg dokumenta

Zaprimili smo vaš upit o tome da li porezni obveznik A koji se bavi kupnjom, prodajom te ugradnjom PVC stolarije treba fiskalizirati ponudu koju će kupac platiti transakcijski ili je potrebno fiskalizirati samo ponude koje će biti plaćene gotovinom. Isto tako, postavlja se pitanje na koji način društvo dobiva “oznaku” koju mora prosljediti proizvođaču programa kako bi Porezna uprava dobila točnu informaciju kod fiskalizacije popratnih dokumenata.

U nastavku dostavljamo odgovor.

Sukladno odredbi članka 27. a Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12, 115/16, 106/18, 121/19; dalje u tekstu: Zakon) ako obveznik fiskalizacije iz bilo kojeg poslovnog razloga prije izdavanja računa izdaje dokument na kojem navodi podatke o plaćanju, na njemu mora vidno pisati “OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN”.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 121/19) propisane su odredbe koje se odnose na uvođenje obveze fiskalizacije izdavanja računa za prateći dokument (dalje u tekstu: fiskalizacija pratećeg dokumenta) s primjenom od 1. travnja 2020. Tako je člankom 27. b Zakona propisano da je obveznik fiskalizacije dužan provoditi fiskalizaciju pratećeg dokumenta (ponuda, narudžba i slično) na kojem navodi podatke o plaćanju iz članka 27.a Zakona, a koji se izdaje kada je isporuka proizvoda ili obavljanje usluge već započelo ili je sasvim izvjesno da će do toga doći. Nadalje, obveznik fiskalizacije koji odluči ili koji ima poslovnu potrebu izdavanja pratećih dokumenata iz članka 27.b Zakona dužan je, za poslovni prostor u kojem bez propisane zakonske obveze koristi takav način poslovanja, dostaviti oznaku o izdavanju pratećeg dokumenta iz članka 27.b Zakona, a sukladno članku 19. Zakona.

Obveza fiskalizacije za prateće dokumente postoji kada su ispunjeni sljedeći zakonom propisani uvjeti:

- 1) prateći dokument sadrži podatke o plaćanju (primjerice izraženu cijenu usluge ili proizvoda) i napomenu “OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN” i
- 2) isporuka proizvoda ili obavljanje usluge je započelo ili je sasvim izvjesno da će do toga doći.

Dakle, u predmetnom slučaju, ako obveznik fiskalizacije izdaje prateći dokument na kojem su navedeni podaci o plaćanju i napomena “OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN” pri čemu isporuka proizvoda ili obavljanje usluge nije započelo ili nije sasvim izvjesno da će do toga doći, nije dužan provesti fiskalizaciju pratećeg dokumenta. U suprotnom, ako su ispunjena prethodno navedena dva uvjeta, obveznik fiskalizacije dužan je provoditi fiskalizaciju pratećeg dokumenta. Vezano za pitanje koje se odnosi na fiskalizaciju ponude kada se račun na temelju ponude naplaćuje transakcijskim putem napominjemo da je ponudu odnosno prateći dokument potrebno fiskalizirati kada su ispunjeni prethodno navedeni uvjeti neovisno o načinu plaćanja računa koji se izdaje na temelju pratećeg dokumenta, primjerice kada obveznik fiskalizacije u svom poslovanju izdaje i naplaćuje račune i gotovinskim i transakcijskim putem.

U dijelu upita koji se odnosi na predmetnu oznaku odgovaramo kako je člankom 19. Zakona propisana dostava podataka u sustav fiskalizacije. Tako je u stavku 2. točki 10. istog članka Zakona propisano da podatak o poslovnim prostorima mora sadržavati oznaku o izdavanju dokumenta iz članka 27.b Zakona. Nadalje, stavkom 8. istog članka Zakona propisano je da obveznik fiskalizacije koji odluči ili koji ima poslovnu potrebu izdavanja pratećih dokumenata iz članka 27.b Zakona za poslovni prostor u kojem bez propisane zakonske obveze koristi takav način poslovanja ispunjava oznaku iz stavka 2. točke 10. ovog članka. Podatak o navedenoj oznaci dostavlja se elektroničkim putem korištenjem elektroničkog servisa Porezne uprave ePorezna podatak o navedenoj oznaci dostavlja po pojedinom poslovnom prostoru putem obrasca Prijave podataka u sustav fiskalizacije neposredno nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom sjedištu ili prebivalištu.

Ovim putem napominjemo kako su na stranicama Porezne uprave objavljene korisničke upute i tehničke specifikacije koje su namijenjene obveznicima fiskalizacije u svrhu provođenja postupka fiskalizacije pratećih dokumenata.

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737

Prijava skraćenog radnog vremena

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/20-01/853
Ur.br: 513-07-21-01-20-2
Zagreb, 23.04.2020.

Zaprimili smo vaš upit o tome kako je temeljem Odluke Kriznog stožera Republike Hrvatske, s obzirom na posebne okolnosti, skraćeno radno vrijeme te je sada radno vrijeme ljekarni s pacijentima od 8:00 do 17:00 sati. Postavlja se pitanje mogu li ljekarne fiskalizirati račune do 20:00 sati odnosno u okviru ugovorenog radnog vremena s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje (dalje: HZZO) te jesu li ljekarne dužne obavijestiti Poreznu upravu o skraćivanju radnog vremena s pacijentima, s obzirom da nije došlo do izmjena ugovora s HZZO-om.

Na zaprimljeni upit dostavljamo odgovor.

Sukladno Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, 115/16, 106/18, 121/19) propisano je da je obveznik fiskalizacije dužan dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima obavlja djelatnost, pa tako i podatke o radnom vremenu i radnim danima. S obzirom na posebne okolnosti, na stranicama Porezne uprave objavljena je obavijest obveznicima fiskalizacije o postupanju kod prijave podataka o privremenom zatvaranju poslovnica ili promjene radnog vremena pri čemu se, u predmetnom slučaju, promjena radnog vremena i radnih dana prijavljuje Poreznoj upravi u skladu s preporukama nadležnih službi, odlukama jedinica lokalnih samouprava ili radi vlastitih potreba (<http://www.porezna-uprava.hr/Stranice/Vijest.aspx?NewsID=2870&List=Vijesti>).

Kako se navodi u predmetnom upitu, radno vrijeme ljekarni propisano je Pravilnikom o početku, završetku i rasporedu radnog vremena zdravstvenih usluga i privatnih zdravstvenih radnika u ordinaciji u mreži javne zdravstvene službe (Narodne novine, broj 106/19) i ugovoreno s HZZO-om. Sukladno navedenom, u dijelu upita koji se odnosi na prijavu skraćenog radnog vremena ljekarni, a sukladno Odluci Kriznog stožera Republike Hrvatske smatramo kako promjenu podatka o skraćenom radnom vremenu nije potrebno prijaviti Poreznoj upravi iz razloga što se navedeno skraćeno radno vrijeme ljekarni odnosi na dio poslovanja s pacijentima, dok ostale poslove ljekarne obavljaju u propisano radnom vremenu sukladno navedenom Pravilniku.

Nadalje, na dio upita koji se odnosi na mogućnost izdavanja fiskaliziranih računa do 20:00 sati odgovaramo kako je izdavanje računa propisano Općim poreznim zakonom (Narodne novine, broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20) kao i posebnim propisima, prema kojima je izdavanje računa obavezno za svaku obavljenu isporuku dobara te za svaku izvršenu uslugu. Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (dalje: Zakon) ne uređuje obvezu izdavanja računa, već postupak provedbe fiskalizacije kada postoji obveza izdavanja računa koji su plaćeni sredstvima koja se prema Zakonu, smatraju prometom gotovine. Dakle, u smislu odredbi Zakona, obveznik fiskalizacije dužan je izdati račun za svaku isporuku dobara ili izvršenu uslugu za koju postoji obveza izdavanja računa i takav račun fiskalizirati ako se naplaćuje gotovinskim sredstvima.

Ovim putem napominjemo kako obveznik fiskalizacije koji izdaje fiskalizirani račun taj račun u pravilu izdaje istovremeno s prodajom dobara ili izvršenim uslugama kupcima te je u skladu s navedenim potrebno postupiti u predmetnom slučaju.

Fiskalizacija pratećih dokumenata

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/20-01/489
Ur.br: 513-07-21-01-20-2
Zagreb, 15.04.2020.

Zaprimili smo upit poreznog obveznika "A" u kojem se traži mišljenje vezano za fiskalizaciju pratećih dokumenata. Naime, porezni obveznik

u svom poslovanju izdaje ponude na kojima se automatski generiraju podaci za plaćanja (IBAN, poziv na broj) te napomena „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“. Kako se navodi u dopisu, ponuda koja se izdaje u stanici za tehnički pregled (dalje: STP) nije obvezujuća te se uslugama tehničkog pregleda pristupa nakon podmirjenja svih obveza. Nadalje, napominje se kako u pravilu neće biti usklađenosti između izdanih računa i ponuda iz sljedećih razloga: stranka može zatražiti ponudu u jednoj STP, a usluga se obavi u drugoj STP (druga pravna osoba); iznos obveze za uplatu ne mora biti jednaka konačnom iznosu računa; ponuda se izdaje za usluge za više vozila, a kasnije se račun izdaje za svako pojedinačno vozilo; računi mogu biti plaćeni kombinacijom sredstava plaćanja.

U nastavku dostavljamo odgovor.

Sukladno odredbi članka 27.a Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12, 115/16, 106/18, 121/19; dalje u tekstu: Zakon) ako obveznik fiskalizacije iz bilo kojeg poslovnog razloga prije izdavanja računa izdaje dokument na kojem navodi podatke o plaćanju, na njemu mora vidno pisati „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 121/19) propisane su odredbe koje se odnose na uvođenje obveze fiskalizacije izdavanja računa za prateći dokument (dalje u tekstu: fiskalizacija pratećeg dokumenta) s primjenom od 1. travnja 2020. Tako je člankom 27.b Zakona propisano da je obveznik fiskalizacije dužan provoditi fiskalizaciju pratećeg dokumenta (ponuda, narudžba i slično) na kojem navodi podatke o plaćanju iz članka 27.a Zakona, a koji se izdaje kada je isporuka proizvoda ili obavljanje usluge već započelo ili je sasvim izvjesno da će do toga doći. Nadalje, obveznik fiskalizacije koji odluči ili koji ima poslovnu potrebu izdavanja pratećih dokumenata iz članka 27.b Zakona dužan je, za poslovni prostor u kojem bez propisne zakonske obveze koristi takav način poslovanja, dostaviti oznaku o izdavanju pratećeg dokumenta iz članka 27.b Zakona, a sukladno članku 19. Zakona.

Obveza fiskalizacije za prateće dokumente postoji kada su ispunjeni sljedeći zakonom propisani uvjeti:

- 1) prateći dokument sadrži podatke o plaćanju (primjerice izraženu cijenu usluge ili proizvoda) i napomenu „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“ i
- 2) isporuka proizvoda ili obavljanje usluge je započelo ili je sasvim izvjesno da će do toga doći.

Dakle, u predmetnom slučaju, ako obveznik fiskalizacije izdaje prateći dokument na kojem su navedeni podaci o plaćanju i napomena „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“ pri čemu isporuka proizvoda ili obavljanje usluge nije započelo ili nije sasvim izvjesno da će do toga doći, nije dužan provesti fiskalizaciju pratećeg dokumenta.

U suprotnom, ako su ispunjena prethodno navedena dva uvjeta, obveznik fiskalizacije dužan je provoditi fiskalizaciju pratećeg dokumenta. Nadalje, vezano za napomene koje se navode u upitu, odgovaramo da u slučaju kada postoji obveza fiskalizacije pratećeg dokumenta može se dogoditi da postoji neusklađenost između izdanih ponuda i računa (primjerice, u slučaju kada se fiskalizirana ponuda ne realizira ili obveznik fiskalizacije izda fiskaliziranu ponudu i nakon toga izda više fiskaliziranih računa koji se odnose na tu ponudu ili u slučaju kada fiskalizirana ponuda i izdani i fiskalizirani račun nemaju iste iznose i slično).

Zaključno, sukladno citiranim odredbama Zakona, kada je obveznik fiskalizacije odlučio izdavati prateće dokumente za koje postoji obveza fiskalizacije, a za što je prethodno dostavio podatak o poslovnom prostoru-oznaku o izdavanju pratećeg dokumenta iz članka 27.b Zakona, u tom slučaju provodi postupak fiskalizacije pratećeg dokumenta. Međutim, ako za prateće dokumente ne postoji obveza fiskalizacije propisana člankom 27.b Zakona, obveznik fiskalizacije nije u obvezi provoditi predmetni postupak.

Slijedom prethodno navedenog, obveznici fiskalizacije koji obavljaju mjenjačku djelatnost putem samoposlužnih uređaja - automata, izuzeti su od obveze provedbe postupka fiskalizacije.

Turističke djelatnosti u sustavu fiskalizacije, plaćanje u devizama

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/18-01/610
Ur.br: 513-07-21-01-18-2
Zagreb, 19.04.2018.

Zaprimili smo vaš upit elektroničkim putem kojim tražite tumačenje odredbi Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12 i 115/16) glede plaćanja usluga u ugostiteljstvu u stranim sredstvima koja se smatraju gotovinom (dalje u tekstu: strana valuta), te obveze izdavanja računa po tom osnovu.

U nastavku dostavljamo sljedeće mišljenje.

Svi obveznici fiskalizacije, koji prema posebnim propisima imaju pravo naplaćivati pružene usluge ili prodanu robu u stranoj valuti, moraju za provedbe postupka fiskalizacije i izdavanja fiskaliziranih računa preračunati iznos u stranoj valuti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate te ga iskazati na računu u kunskoj protuvrijednosti.

Sukladno tehničkoj specifikaciji prilikom izdavanja fiskaliziranog računa predviđena je dostava poruke koja sadrži podatak o kunsom iznosu na računu. Ostali podaci na računu moraju biti sukladni posebnim propisima.

Pokretne djelatnosti u sustavu fiskalizacije, prijava adrese poslovnog prostora

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/17-01/2682
Ur.br: 513-07-21-01-18-2
Zagreb, 15.03.2018.

Obveznici fiskalizacije koji obavljaju djelatnost putem pokretnih poslovnih prostora, podatke o svojim poslovnim prostorima evidentiraju prema adresi prebivališta ili uobičajenog boravišta za fizičku osobu te za pravnu osobu prema sjedištu pravne osobe

Zaprimili smo dopis podnositelja iz dostavnog popisa, kojim se traži tumačenje odredbi Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12 i 115/16, dalje u tekstu: Zakon), glede prijave adrese poslovnog prostora za pokretne djelatnosti.

U nastavku dostavljamo sljedeće mišljenje.

Obveznici fiskalizacije iz članka 3. Zakona, koji robe ili usluge naplaćuju sredstvima koja se smatraju gotovinom u obvezi su Poreznoj upravi dostaviti podatke o adresi poslovnih prostora. Dostava podataka o poslovnim prostorima u kojima obavljaju djelatnost ili više djelatnosti, obveznici fiskalizacije prijavljuju elektroničkim putem korištenjem elektroničkog servisa Porezne uprave ePorezna (u nastavku: sustav ePorezna), sukladno članku 19. stavku 4. Zakona ili nadležnoj ispostavi Porezne uprave putem obrasca Prijave podataka u sustav fiskalizacije, ako nisu korisnici sustava ePorena.

Odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom uređuju postupak fiskalizacije kao skup mjera kojima se uvodi nadzor nad izdavanjem računa u prometu gotovinom na području Republike Hrvatske. Zakonom se, između ostalog, uređuje postupak fiskalizacije u prometu gotovinom, obveznike fiskalizacije, sadržaj računa za provedbu fiskalizacije te dostava podataka o poslovnim prostorima.

Dakle, Zakon ne uređuje obvezu izdavanja računa, već postupak fiskalizacije kada postoji obveza izdavanja računa koji se naplaćuju sredstvima koja se prema Zakonu, smatraju gotovinom. Člankom 2. točkom 5. Zakona propisana su sredstva koja se smatraju gotovinskim plaćanjem

(novčanice, kartice, ček ili drugi sličan način plaćanja). Također pod sadržajem računa prema članku 9. Zakona nije predviđeno navođenje adrese obveznika fiskalizacije, odnosno adrese poslovnog prostora.

Pod poslovnim prostorom sukladno članku 2. točki 6. Zakona smatra se svaki zatvoreni ili otvoreni prostor, ali i svako pokretno mjesto. Pod pokretnim mjestom smatra se: kombi, dostavno vozilo, štand i klupa na tržnici, štand i klupa izvan tržnica, štand i klupa unutar trgovačkih centara, ustanova i sl., kiosk, pokretna prodaja, prodaja na daljinu (prodaja putem kataloga, TV prodaja, prodaja putem interneta, prodaja putem telefona), direktna prodaja putem zastupnika, automati, prigodna prodaja (sajmovi, izložbe i sl.), proizvodni objekti seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, proizvodni objekti pravnih ili fizičkih osoba koji posjeduju povlasticu za akvakulturu ili povlasticu za uzgoj riba i drugih morskih organizama, spremišta, trapilišta i sl., objekti za sadni materijal.

Nadalje, člankom 19. stavkom 5. Zakona, predviđeno je navođenje tipa poslovnog prostora prema načinu obavljanja djelatnosti internetska trgovina, pokretna trgovina i slično, odnosno, obavlja li se djelatnost na terenu ili se radi o povremenim mjestima obavljanja djelatnosti. Za sva pokretna mjesta predviđeno je evidentirati podatke o poslovnim prostorima obveznika fiskalizacije prema adresi prebivališta ili uobičajenog boravišta fizičke osobe te za pravnu osobu prema sjedištu pravne osobe.

U konkretnom slučaju iz upita, razvidno je da se radi o djelatnosti domaće radinosti koja želi prodaju vlastitih proizvoda obavljati putem pokretnog poslovnog prostora, te se prijava podataka o poslovnim prostorima obveznika fiskalizacije evidentira prema adresi prebivališta ili uobičajenog boravišta fizičke osobe.

Slijedom prethodno navedenog, obveznici fiskalizacije koji obavljaju djelatnost putem pokretnih poslovnih prostora, podatke o svojim poslovnim prostorima evidentiraju prema adresi prebivališta ili uobičajenog boravišta za fizičku osobu te za pravnu osobu prema sjedištu pravne osobe.

Obveze fiskalizacije računa kod prodaje karata u međunarodnom prijevozu putnika u ime i za račun stranog poreznog obveznika

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/17-01/1238
Ur.br: 513-07-21-01-18-2
Zagreb, 29.01.2018.

Za uslugu prodaje karata koju pruža društvo rezident u ime i za račun nerezidenta, nije u obvezi provoditi postupak fiskalizacije i izdavati fiskalizirani račun za navedenu uslugu.

Zaprimili smo upit podnositelja iz dostavnog popisa kojim traži pojašnjenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12 i 115/16), u svezi obveze fiskalizacije računa kod prodaje karata u međunarodnom prijevozu putnika u ime i za račun stranog poreznog obveznika, dalje u tekstu: nerezident.

U nastavku dajemo sljedeće mišljenje.

Obveznici fiskalizacije prema odredbi članka 3. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom su fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti te pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa prema posebnim propisima te djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije prema članku 5. istoga Zakona.

Odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom uređuju postupak fiskalizacije kao skup mjera kojima se uvodi nadzor nad izdavanjem računa u prometu gotovinom na području Republike Hrvatske.

Iz upita podnositelja iz dostavnog popisa je razvidno da trgovačko društvo rezident želi sklopiti sporazum o pružanju usluge prodaje karata u međunarodnom prijevozu putnika u ime nerezidenta i za račun istoga.

Kako nerezident nije obveznik poreza na dobit ili poreza na dohodak u Republici Hrvatskoj, prema odredbama Zakona, nije ni obveznik fiskalizacije. Stoga za uslugu prodaje karata koju pruža društvo rezident u ime i za račun nerezidenta, nije u obvezi provoditi postupak fiskalizacije i izdavati fiskalizirani račun za navedenu uslugu.

Ako društvo rezident proviziju za izvršenu uslugu prodaje u ime nerezidenta i za račun istoga naplaćuje od nerezidenta u sredstvima koja se smatraju gotovinskim plaćanjem (novčanice, kartice, ček ili drugi sličan način plaćanja), dužno je učiniti sve predradnje u svrhu provedbe postupka fiskalizacije i izdavanja fiskaliziranih računa, odnosno, za navedenu proviziju provesti postupak fiskalizacije i izdati fiskalizirani račun.

Obveze fiskalizacije prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom u svezi prodaje karata

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/17-01/1554
Ur.br: 513-07-21-01/17-2
Zagreb, 13.09.2017.

Zaprimili smo vaš upit kojim tražite tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12 i 115/16, u daljnjem tekstu: Zakon), u svezi prodaje karata za prijevoz putnika u: svoje ime i za svoj račun, u tuđe ime i za tuđi račun, međunarodnom prijevozu i online prodaju te digitalni račun.

U nastavku dostavljamo mišljenje.

Obveznici fiskalizacije prema odredbi članka 3. Zakona su fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti te pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa prema posebnim propisima te djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije prema Zakonu.

U svrhu obavljanja usluga u tuđe ime i za tuđi račun, razlikuju se slučajevi je li organizator prijevoza i prodavatelj karata ili ne. Ukoliko je organizator prijevoza i prodavatelj karata u tom slučaju posrednik u prodaji je samo posrednik, a obveznik fiskalizacije je organizator prijevoza i dužan je učiniti sve predradnje u svrhu fiskalizacije i izdavanja fiskaliziranih računa

Nadalje, organizator prijevoza (dalje nalogodavatelj) sklapa ugovor o nalogu za prodaju sa prodavateljima (dalje nalogoprimatelj) koji će na svojim prodajnim mjestima obavljati uslugu u tuđe ime i za tuđi račun. Prema sklopljenom ugovoru račun za obavljenу uslugu izdaje se i fiskalizira s OIB--om obveznika fiskalizacije nalogodavatelja, a u polju OIB operatera naplatnog uređaja isto se navodi OIB nalogodavatelja.

Pitanje prijave poslovnog prostora Ministarstvu financija, Poreznoj upravi obveza je nalogodavatelja te će se na računu označavati kao izdvojeni poslovni prostor nalogodavatelja koji će izdavati i fiskalizirati nalogoprimatelj. Ako nalogoprimatelj proviziju za izvršenu uslugu naplaćuje u gotovini od nalogodavatelja, na računu iskazuje OIB nalogoprimatelja, a u polje operater, iskazuje OIB zaposlenika koji je izdao i fiskalizirao račun.

Odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom uređuju postupak fiskalizacije kao skup mjera kojima se uvodi nadzor nad izdavanjem računa u prometu gotovinom na području Republike Hrvatske.

Ako obveznik fiskalizacije pruža usluge osim na području Republike Hrvatske i izvan njenih granica dužan je, prema odredbama Zakona i posebnih propisa, razgraničiti usluge koje su u obvezi fiskalizacije i izdavanja fiskaliziranih računa, od usluga izvan granica Republike Hrvatske.

Prije izdavanja prvog računa obveznik fiskalizacije dužan je učiniti sve predradnje u svrhu fiskalizacije i izdavanja fiskaliziranih računa za usluge u Republici Hrvatskoj, a za dio usluga izvan njenih granica, u obvezi je izdavati račune prema propisima važećim za državu u kojoj obavlja uslugu.

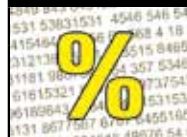
Obveznici fiskalizacije, koji po posebnom propisu, imaju pravo naplaćivati račune u stranim sredstvima plaćanja, moraju, za potrebe fiskalizacije u prometu gotovinom, preračunati iznos u stranom sredstvu plaćanja u kunsku protuvrijednost po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na da naplate i taj iznos iskazati na izdanom računu.

Glede usluge online podrške organizatorima i posrednicima u prodaji, a istu neko društvo pruža samo u vidu online sučelja, tada je tom društvu za online podršku potrebno da samo već dostavljene i verificirane podatke o poslovnim prostorima od obveznika fiskalizacije sa kojima ima poslovno tehničku suradnju, evidentira u svojim programskim rješenjima. Također sredstva plaćanja koja se smatraju gotovinom idu na račun obveznika fiskalizacije bez posredovanja.

Obveznik fiskalizacije dužan je kupcu izdati fiskalizirani račun uz prodanu robu ili uslugu, bez obzira u kojem obliku izdaje račun, te je obveznik fiskalizacije dužan omogućiti poreznom tijelu pristup svim računima, pa i u onim slučajevima kada se računi izdaju i čuvaju u elektroničkom obliku.

Sukladno članku 26. Zakona kupac i svaki drugi primatelj računa dužan je zadržati izdani račun nakon izlaska iz poslovnog prostora te na zahtjev ovlaštene osobe pokazati izdani račun.

Isporuka dobara i obavljanje usluga u vlakovima te obveza fiskalizacije

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/14-01/2322
Ur.br: 513-07-21-01/15-2
Zagreb, 07.04.2015.

Zaprimili smo upit poreznog obveznika navedenog u dostavnom spisku kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine broj 133/2012) i Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 73/2013, 99/2013, 148/2013, 153/2013 i 143/2014), koji se odnose na mjesto isporuke dobara koja su isporučena u vlakovima te na usluge pripremanja hrane i opskrbe pripremljenom hranom i pićem u vlakovima na relaciji Zagreb-München-Zagreb odnosno Zagreb-Zurich-Zagreb. Isto tako podnositelj upita postavio je pitanje provedbe fiskalizacije na područjima na kojima nije moguće uspostaviti Internet vezu odnosno može li u slučaju prekida elektroničke veze fiskalizirati račune u roku od 48 sati.

U nastavku dostavljamo odgovor.

Obveznici fiskalizacije prema odredbi članka 3. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom su fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti te pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa prema posebnim propisima te djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije prema članku 5. istoga.

Svi ovi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa, donijeti interni akt o poslovnim prostorima s opisom (poslovni prostor, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva) te istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Od ovih obveznika fiskalizacije samo oni koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, provode i fiskalizaciju izdavanja računa na način da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerali u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnim prostorima, sukladno odredbama članaka 15. i 16. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

Nadalje, sukladno odredbi članka 21. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, u slučaju prekida uspostavljene elektroničke veze iz članka 17. stavka 1. navedenog Zakona, obveznik fiskalizacije izdaje račune sa sadržajem propisanim člankom 9. istoga, bez podataka o Jedinstvenom identifikatoru računa. U tom slučaju obveznik fiskalizacije dužan je u

roku od dva dana računajući od dana u kojem je došlo do prekida veze, uspostaviti elektroničku vezu te dostaviti sve izdane račune iz stavka 1. članka 21. predmetnog Zakona. Ministarstvo financija, Porezna uprava će svim tako dostavljenim računima odrediti Jedinствeni identifikator računa te ga dostaviti obvezniku fiskalizacije kao potvrdu o zaprimljenoj naknadno dostavljenih računa, a sve putem naknadno uspostavljene elektroničke veze.

Nadalje, odredbama članka 14. Zakona o porezu na dodanu vrijednost propisano je da se mjestom isporuke dobara koja su isporučena na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima tijekom dionice prijevoza putnika obavljenog u Europskoj uniji smatra mjesto početka prijevoza putnika. Dionicom prijevoza putnika obavljenog u Europskoj uniji smatra se dio prijevoza koji je obavljen između mjesta početka i mjesta završetka prijevoza putnika bez zaustavljanja na području izvan Europske unije.

Prema odredbama članka 22. stavka 2. Zakona o porezu na dodanu vrijednost mjestom obavljanja usluga pripremanja hrane i obavljanja usluga prehrane te pripremanja i usluživanja pića koje se stvarno obavljaju na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima tijekom dionice prijevoza putnika obavljenog unutar Europske unije smatra se mjesto početka prijevoza putnika.

Napominjemo da u slučaju povratnog putovanja, povratna dionica puta smatra se zasebnom uslugom prijevoza.

Stoga, ako porezni obveznik obavlja isporuke dobara, odnosno usluge pripremanja hrane te usluge opskrbe pripremljenom hranom u vlaku na relaciji Zagreb-München, odnosno na relaciji Zagreb-Zurich smatra se da je mjesto oporezivanja takve isporuke Republika Hrvatska te je hrvatski porezni obveznik obavezan u računu obračunati hrvatski porez na dodanu vrijednost. Takav račun, ukoliko je naplaćen sredstvima koje Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom smatra gotovinom, obveznik fiskalizacije može u slučaju prekida uspostavljene elektroničke veze izdati i fiskalizirati na prethodno naveden način.

Nadalje, ako porezni obveznik obavlja isporuke dobara, odnosno usluge pripremanja hrane te usluge opskrbe pripremljenom hranom i pićem u vlaku na povratnoj dionici puta München-Zagreb, odnosno Zurich-Zagreb, takva isporuka podliježe oporezivanju u skladu s poreznim propisima tih drugih država. Isto tako napominjemo kako su odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom propisane za porezne obveznike na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno predmet fiskalizacije je promet gotovinom obveznika fiskalizacije u Republici Hrvatskoj. Stoga, hrvatski porezni obveznik treba kontaktirati porezne vlasti Njemačke i Švicarske kako bi utvrdio koje su mu porezne obveze i prava.

Web shop kao obveznik fiskalizacije

	Ministarstvo financija – Porezna uprava Klasa: 410-01/14-01/3440 Ur.br: 513-07-21-01/14-2 Zagreb, 07.01.2015.
--	--

Zaprimili smo upit podnositelja upita iz dostavnog spiska koji se odnosi na web shop kao obveznika fiskalizacije temeljem Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine broj 133/12., dalje: Zakon) gdje se naplata vrši putem kreditnih kartica. Naime, trgovac ima fiskalnu blagajnu koja nije programski povezana s web trgovinom te postavlja pitanje može li izdati fiskalni račun po uplati putem fiskalne blagajne unutar 24 sata.

Na dostavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Obveznici fiskalizacije prema Zakonu su:

- 1) fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i
- 2) pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju,

osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa te za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije.

Svi ovi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju

- 1) prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa,
- 2) donijeti interni akt o poslovnica s opisom (poslovnica, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva), koji se zadržava u poslovnom prostoru obveznika fiskalizacije,
- 3) istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Navedene radnje potrebno je učiniti za sve djelatnosti, osim za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije prema članku 5. Zakona, a iste radnje moraju učiniti i obveznici fiskalizacije koji ne naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom.

Od ovih obveznika fiskalizacije samo oni koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, provode i fiskalizaciju izdavanja računa na način:

- 1) da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerili u Poreznoj upravi, te
- 2) istim putem šalju i poruke o poslovnica.

Registrirana djelatnost za prodaju roba putem interneta, registrirana pod šifrom 47,91 trgovina na malo preko pošte ili interneta (Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007) - „web shopovi“, smatraju se obveznicima fiskalizacije ukoliko se plaćanje za isporučeno dobro vrši gotovinom kako je to određeno člankom 2. točkom 5. Zakona, dakle novčanicama ili kovanicama dostavljaču, karticama - kreditnim ili bankovnim, čekom ili drugim sličnim načinima plaćanja. Gotovinskim plaćanjem se ne smatra plaćanje na transakcijski račun kod banaka, kao niti virmentsko plaćanje koje se smatra transakcijskim plaćanjem za potrebe provedbe postupka fiskalizacije (npr. plaćanje putem servisa PayPal se ne smatra gotovinskim plaćanjem, dok se plaćanje putem servisa PayMill smatra gotovinskim plaćanjem), a za što u pravitku dostavljamo potpisano mišljenje Ministarstva financija Porezne uprave, Središnjeg ureda KLASA: 410-01/14-01/308; URBROJ: 513-07-21-01/14-2 od 6. ožujka 2014.

Vezano za pitanje koje se odnosi na izdavanje fiskalnog računa odgovaramo da se postupak fiskalizacije vrši u trenutku izdavanja računa koji se zajedno s kupljenim dobrom dostavlja kupcu.

II. Izdavanje računa

	Izdavanje računa Ministarstvo financija – Porezna uprava Klasa: 410-01/13-01/363 Ur. broj: 513-07-21-01/13-2 Zagreb, 05.03.2013.
--	---

Ukoliko je porezni obveznik bezgotovinski račun za isporučenu uslugu naknadno odlučio platiti gotovinom, izdani račun neće se stornirati na način propisan odredbama propisa o PDV-u, već će izdani račun biti storniran u fiskalizaciji, te će za tu isporuku biti izdan drugi račun zbog gotovinskog plaćanja koji mora biti proveden kroz fiskalizaciju

Na upit poreznog obveznika navedenom u dostavnom spisku, kojim traže tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje: Zakon), u smislu obveze fiskalizacije za komunalne djelatnosti, kao i način postupanja kod promjene načina plaćanja nakon izdanog računa, u nastavku odgovaramo kako slijedi.

Obveznici fiskalizacije prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom su:

- 1) fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i
- 2) pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa te izuzete od obveze fiskalizacije.

Svi ovi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju

- 1) prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa,
- 2) donijeti interni akt o poslovnica s opisom (poslovnica, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva), te interni akt o visini blagajničkog maksimuma, koji se zadržavaju u poslovnom prostoru obveznika fiskalizacije,
- 3) istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Navedene radnje potrebno je učiniti za sve djelatnosti, osim za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije prema članku 5. Zakona, a iste radnje moraju učiniti i obveznici fiskalizacije koji ne naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom.

Od ovih obveznika fiskalizacije samo oni koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, provode i fiskalizaciju izdavanja računa na način:

- 1) da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerali u Poreznoj upravi, te
- 2) istim putem šalju i poruke o poslovnica

Komunalno društvo je pravna osoba obveznik poreza na dobit, a samim time i obveznik fiskalizacije za sve djelatnosti za koje je obvezno izdavati račune, osim za djelatnosti navedene u članku 5. Zakona.

Člankom 5. stavak 10. Zakona propisano je da se ostvareni promet evidentirani preko mjernih instrumenata (električna energija, plin, voda, javne komunikacijske usluge i slično), od energetskih, komunalnih, elektroničkih komunikacija i drugih pravnih osoba izuzimaju od obveze fiskalizacije.

Ovo izuzeće odnosi se na sve promete koji se evidentiraju putem mjernih instrumenata, što ne podrazumijeva samo mjerne uređaje koji će evidentirati ostvareni promet, već to mogu biti i različite odluke države ili županija, gradova i slično, kojima se uvodi obveza naplate koja obuhvaća sve stanovnike tog područja. Budući da je izuzeće funkcijsko ono ne podrazumijeva i ostale funkcije koje neki obveznik može obavljati. Tako je primjerice, komunalno društvo izuzeto od obveze fiskalizacije za odvoz smeća, opskrbu vodom, održavanje grobnih mjesta, kao i za sve ostale usluge koje su mjerljive. Međutim, za sve ostale usluge koje navedeno komunalno društvo može pružiti po pojedinačnom zahtjevu korisnika, podliježe obvezi fiskalizacije, kao npr. usluga pražnjenja septičke jame, usluga odvoza glomaznog otpada i drugo. Dakle, izuzeće od obveze fiskalizacije se ne odnosi na promete koji ili nisu po općem aktu utvrđeni ili nisu mjerljivi preko mjernih instrumenata.

Što se tiče načina plaćanja, za sve usluge koje društvo obavlja, a nisu izuzete od obveze fiskalizacije provesti će fiskalizaciju računa, što podrazumijeva fiskalizaciju izdanih računa, ali samo na blagajni društva, za račune plaćene u sredstvima koja se smatraju gotovinom, za što treba odraditi sve predradnje kako bi se račun poslao na ovjeru u Poreznu upravu. Račun koji sadrži više stavki izvršenih usluga mora biti fiskaliziran ukoliko barem jedna usluga iskazana na računu podliježe fiskalizaciji izdavanja računa.

U smislu odredbi Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom obvezi fiskalizacije podliježe račun koji je naplaćen sredstvima koja se smatraju gotovinom (novčanice, ček, kartice). Ukoliko je porezni obveznik bezgotovinski račun za isporučenu uslugu naknadno odlučio platiti gotovinom, izdani račun neće se stornirati na način propisan odredbama propisa o porezu na dodanu vrijednost, već će izdani račun biti storniran u fiskalizaciji, te će za tu isporuku biti izdan drugi račun zbog gotovinskog plaćanja koji mora biti proveden kroz fiskalizaciju.

Takva isporuka biti će prikazana u dnevnom prometu onog dana kad je isporuka bila obavljena, odnosno kada je bio izdan račun za bezgotovinsko

plaćanje obzirom da je u tom obračunskom razdoblju nastala i obveza obračuna poreza na dodanu vrijednost. Međutim porezni obveznik bi zbog eventualnog budućeg poreznog nadzora trebao na neki način povezati storno računa u sustavu fiskalizacije s novim računom koji je proveden kroz fiskalizaciju kako ne bi došlo do pogrešaka pri obračunavanju poreza na dodanu vrijednost.

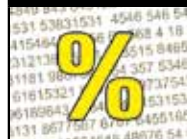
Napominjemo da je prije izdavanja računa vrlo važno s kupcem utvrditi način plaćanja računa, kako bi se unaprijed izbjegla situacija da se, samo radi promjene oznake načina plaćanja (kao obveznog elementa računa), već izdani i fiskalizirani račun mora stornirati i izdati novi.

Kako se u smislu odredbi čl. 24 Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, sve obveze propisane za izdavanje računa odgovarajuće primjenjuju i kod izdavanja računa za storniranje računa (sadržaj, broj), to konkretno znači da je u tom slučaju potrebno fiskalizirati (i knjigovodstveno evidentirati) 3 dokumenta:

- prvi račun,
- račun za storniranje računa (s negativnim iznosima) te
- ispravni račun za isporuku dobra ili obavljenu uslugu. Pri tome svaki dokument ima svoj (novi) redni broj računa, sukladno pravilima slijednosti koje se utvrđuje internim aktom.

Interni akt obveznik fiskalizacije zadržava se u poslovnom prostoru te predočuje za potrebe poreznog nadzora.

Postupanje uoči trajnog gubitka podataka na elektroničkom naplatnom uređaju

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/14-01/739
Ur. broj: 513-07-21-01/14-1
Zagreb, 19.05.2014.

Ukoliko dođe do krađe elektroničkog naplatnog uređaja potrebno u Financijskoj agenciji zatražiti opoziv produkcijskog aplikativnog certifikata kako ne bi došlo do zlouporabe istog, te zatražiti izdavanje novog

Zbog učestalog obračanja poreznih obveznika Poreznoj upravi, Središnjem uredu da im se omogućiti korištenje podacima dobivenim u sustavu fiskalizacije radi daljnjeg ispunjenja zakonskih obveza, a sve zbog trajnog gubitka podataka koji se vode u elektroničkom obliku, ovom uputom daje se osvrt na zakonske obveze u postupanju s dokumentima bitnim za poslovanje poreznog obveznika, kao i na odredbe kojima zakonodavac obvezuje kako preventivno djelovati da ne dođe do trajnog gubitka poslovnih podataka. Kada ipak do toga dođe daje se uputa kako postupiti i nastaviti daljnje poslovanje kada je u pitanju sustav fiskalizacije u prometu gotovinom.

1. Zakonske obveze u postupanju s dokumentima bitnim za poslovanje poreznog obveznika i njihova zaštita

Dolje navedenim odredbama zakona daje se osvrt na zakonske odredbe o obvezi izdavanja računa i vođenju poslovnih knjiga, evidencija i izvješća. Slučajnim ili namjernim uništenjem ili krađom naplatnog uređaja dolazi do gubitka podataka koji se vode u elektroničkom obliku, tako da se veća pažnja posvećuje odredbama zakona koje reguliraju postupanje s dokumentima izdanim i čuvanim u elektroničkom obliku.

Računi, poslovne knjige i evidencije u elektroničkom obliku
 Prema članku 54. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj: 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 – dalje: OPZ) porezni obveznici dužni su izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza. Dakle, obveznik poreza na dohodak primjenjuje odredbe Zakona o porezu na

dohodak, dok obveznik poreza na dodanu vrijednost primjenjuje odredbe Zakona o porezu na dodanu vrijednost u pogledu obveze izdavanja računa, vođenja poslovnih knjiga i evidencija. Ukoliko je riječ o poreznom obvezniku kojem, primjerice, obveza izdavanja računa nije regulirana niti jednim posebnim propisom, primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona i tada se račun izdaje prema odredbama Općeg poreznog zakona.

Računom se za potrebe oporezivanja smatra i svaka isprava kojom se obračunavaju isporuke, bez obzira na to u kojem obliku i pod kojim nazivom je izdana, što znači da svaka isprava koja sadrži elemente računa smatra se računom bez obzira kojim nazivom ju označava porezni obveznik.

Porezni obveznici dužni su postupati na navedeni način i u slučaju kad su poslovne knjige i evidencije dužni voditi i prema drugim propisima. Dakle, potrebno je uvijek voditi računa da se poslovne knjige i evidencije vode prema svim propisima kojih su se porezni obveznici dužni pridržavati.

Porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljanje usluga naplaćuju u gotovini obvezni su promet iskazivati putem naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način. No obveznici fiskalizacije izdavanja računa račune su uvijek dužni izdavati putem elektroničkih naplatnih uređaja, a iznimno putem uvezane knjige računa.

Računovodstvo poduzetnika uređeno je Zakonom o računovodstvu (Narodne novine, broj: 109/07 – pročišćeni tekst, 54/13), prema kojem je, između ostalog, poduzetnik dužan prikupljati i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje (članak 4. stavak 2. Zakona). Knjigovodstvena isprava je pisani dokument ili elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju koja se sastavlja u jednom ili više primjeraka. Isprava sastavljena u jednom primjerku može se otpremiti ako su podaci iz takve isprave stalno dostupni (članak 5. ovog Zakona). Slijedom navedenoga razvidno je da se račun kao knjigovodstvena isprava mora izdati u najmanje jednom primjerku, no ukoliko se taj primjerak otprema odnosno daje kupcu podaci iz istog moraju biti stalno dostupni što znači pohranjeni na elektroničkom uređaju.

Prema članku 82. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, broj: 73/13, 99/13 – rješenje USRH, 148/13 i 153/19 – rješenje USRH - dalje: Zakon o PDV) porezni obveznik mora čuvati kopije računa koje je izdao ili ih je u njegovo ime i za njegov račun izdala treća osoba ili kupac, odnosno primatelj dobara ili usluga te sve račune koje je primio. Dakle, znači da je izdavatelj računa uvijek dužan račun izdati u najmanje dva primjerka – jedan koji se uručuje kupcu, a drugi ostaje izdavatelju i služi mu kao isprava za knjiženje u poslovnim knjigama.

Računi se mogu čuvati u papirnatom ili elektroničkom obliku. Izdani i primljeni računi kao i sva druga dokumentacija bitna za utvrđivanje i plaćanje PDV-a mora se čuvati u rokovima propisanim OPZ-om. To se odnosi i na račune izdane i primljene elektroničkim putem.

Prema OPZ-u evidencije i isprave o dnevnom gotovinskom prometu, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave te druge evidencije čuvaju se deset godina od početka tjeka zastare, ako posebnim propisom nisu propisani dulji rokovi, te je potrebno osigurati odgovarajuću zaštitu, tajnost i cjelovitost tih podataka (članak 56. OPZ-a).

No prema članku 7. Zakona o računovodstvu isprave na temelju kojih su podaci uneseni u dnevnik i glavnu knjigu čuvaju se najmanje jedanaest godina. Rok za čuvanje knjigovodstvenih isprava (početak tjeka zastare) počinje teći zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige u koju su isprave unesene. Primjerice ukoliko se glavna knjiga vodi za 2013. godinu, početak tjeka zastare počinje teći zadnji dan poslovne 2013. godine te je prema Zakonu o računovodstvu sve knjigovodstvene isprave koje se unose u glavnu knjigu potrebno čuvati najmanje do kraja 2024. godine.

Člankom 57. OPZ-a propisuje se da porezni obveznici koji poslovne knjige, evidencije i izvješća vode u elektroničkom obliku za svrhe oporezivanja moraju osigurati pravilno spremanje i čuvanje podataka za propisano razdoblje u skladu s člankom 56. OPZ-a.

Način čuvanja nastalih elektroničkih dokumenata i zapisa propisuje se Pravilnikom o obliku, sadržaju, roku i načinu dostave poslovnih knjiga, evidencija i izvješća koji se čuvaju u elektroničkom obliku (Narodne novine, broj: 59/09 – dalje: Pravilnik). Tako je člankom 6. Pravilnika propisano da se elektronički zapisi nastali u poslovanju čuvaju na način koji ih osigurava od neovlaštena pristupa, brisanja, mijenjanja ili gubitka podataka, sukladno važećim standardima te dobroj praksi upravljanja i zaštite informacijskih sustava. Za svaki računalni sustav, odnosno program koji se koristi za pohranu ili rad s elektroničkim dokumentima i drugim elektroničkim zapisima, porezni obveznik dužan je odrediti osobu koja je odgovorna za zaštitu podataka, redovitu izradu sigurnosnih kopija te za postupak obnove podataka u slučaju greške ili gubitka podataka. Postupci izrade sigurnosnih kopija i obnove podataka trebaju biti takvi da omoguću sigurnu i cjelovitu obnovu podataka u kratkom roku. Prilikom pohrane sigurnosnih kopija na mjesto čuvanja porezni obveznik dužan je provjeriti njihovu cjelovitost, čitljivost i ispravnost. Pod elektroničkim zapisom podrazumijevaju se podaci koji su elektronički generirani, poslani, primljeni ili sačuvani na elektroničkom, magnetnom, optičkom ili drugom mediju, dok papirnata dokumentacija koja je korištenjem uređaja (skenera) pretvorena u digitalni zapis ne smatra se elektroničkim zapisom (članak 2. Pravilnika).

Još neke obveze poreznih obveznika

Porezni obveznik dužan je podnijeti poreznu prijavu poreznom tijelu (članak 62. OPZ-a). Riječ je o općoj odredbi koja nalaže svim poreznim obveznicima da su stvarno i mjesno nadležnom tijelu dužni podnijeti poreznu prijavu. Posebnim propisima detaljnije su propisani uvjeti i način podnošenja porezne prijave za svaku vrstu porezne obveze kao primjerice prijava poreza na promet nekretnina, prijava poreza na dohodak, poreza na dobit, poreza na dodanu vrijednost, poreza na potrošnju i ostalo.

U pogledu prijave obveze poreza na dodanu vrijednost porezni obveznik mora u svom knjigovodstvu osigurati sve potrebne podatke koji omogućuju ispravno i pravodobno obračunavanje i plaćanje PDV-a. Porezni obveznik mora osigurati podatke o obvezi PDV-a za uplatu i uplati PDV-a te o potraživanju za povrat pretporeza i njegovoj naplati. Porezni obveznik mora imati i dokumentaciju koja dokazuje da su ispunjeni uvjeti za porezna oslobođenja propisana člankom 41. stavkom 1. Zakona o PDV-u (članak 83. Zakona o PDV-u).

Zaključno

Kada porezni obveznik ipak ne postupi sukladno važećim standardima te dobroj praksi upravljanja i zaštite informacijskog sustava a dođe do namjernog ili slučajnog uništenja elektroničkog uređaja, ili dođe do njegove krađe, a porezni obveznik nije izradio sigurnosnu kopiju elektroničkih dokumenata i drugih zapisa, pa nije u mogućnosti provesti postupak obnove podataka u slučaju gubitka tih podataka, odnosno račune nije izdavao u najmanje dva primjerka, tada ne može ispuniti sve zakonske obveze, a osobito podnijeti poreznu prijavu poreznom tijelu, pa se javlja Poreznoj upravi da mu ista omogući korištenje podacima dostavljenim u Centralni informacijski sustav kroz sustav fiskalizacije.

Sustav fiskalizacije je sustav uspostavljen radi praćenja toka gotovine, te nije zamišljen kao sustav koji prikuplja i obrađuje podatke koji bi mogli biti dani na raspolaganje, pa čak niti samom poreznom obvezniku. Stoga se upućuje porezne obveznike na poštivanje zakonskih obveza te postupanje sukladno važećim standardima te dobroj praksi upravljanja i zaštite informacijskog sustava kako ne bi morali podlijetati prekršajnim odredbama pojedinih propisa.

2. Nastavak poslovanja nakon trajnog gubitka podataka s elektroničkog naplatnog uređaja u sustavu fiskalizacije izdavanja računa

Nakon što dođe do potpunog prestanka rada elektroničkog naplatnog uređaja, obveznik fiskalizacije je dužan u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do potpunog prestanka rada naplatnog uređaja uspostaviti njegov rad.

Ukoliko u tome ne uspije ili je elektronički naplatni uređaj ukraden, obveznik fiskalizacije je dužan nabaviti novi naplatni uređaj, te u Centralni informacijski sustav naknadno dostaviti podatke za svaki pojedinačni poslovni prostor u pogledu zatvaranja starog naplatnog uređaja i/ili poslovnog prostora pod određenom oznakom te određivanjem nove oznake naplatnog uređaja i/ili poslovnog prostora, uz napomenu da se pod starom oznakom slijednosti računa više ne smiju izdavati računi.

Promjene oznaka zavise od toga da li je slijednost računa definirana na razini oznake poslovnog prostora ili oznake naplatnog uređaja:

- 1) ako je slijednost računa definirana na razini poslovnog prostora onda treba zatvoriti oznaku poslovnog prostora i otvoriti novu oznaku, koja će se odnositi na isti poslovni prostor, a brojevi računa počinju s brojem 1;
- 2) ako je slijednost računa definirana na razini naplatnog uređaja onda treba zatvoriti oznaku naplatnog uređaja i otvoriti novu oznaku, koja će se odnositi na novi naplatni uređaj, a brojevi računa počinju s brojem 1.

Primjer: slijednost računa prije primjerice krađe naplatnog uređaja, definirana na razini naplatnog uređaja: 423/P01/1. Zatvaranjem oznake ovog naplatnog uređaja i otvaranjem nove oznake naplatnog uređaja slijednost računa može glasiti ovako: 1/P01/2.

Ukoliko je slijednost računa definirana na razini poslovnog prostora tada slijednost računa može glasiti ovako: 1/P02/1. Poslovni prostor je nadređen naplatnom uređaju, tako da ako se mijenja oznaka poslovnog prostora automatski je riječ i o promjeni naplatnog uređaja, koji može imati istu oznaku, ali obzirom da se promijenila oznaka poslovnog prostora riječ je i o novoj oznaci naplatnog uređaja, koji fizički ne mora biti promijenjen.

Ukoliko pak dođe do krađe elektroničkog naplatnog uređaja potrebno je također u Financijskoj agenciji zatražiti opoziv produkcijskog aplikativnog certifikata kako ne bi došlo do zlouporabe istog, te zatražiti izdavanje novog produkcijskog aplikativnog certifikata, u svrhu nastavka zakonitog obavljanja poslovne djelatnosti obveznika fiskalizacije.

Uz navedeno potrebno je sastaviti interni zapisnik u kojem će biti evidentirane nastale poslovne promjene te isti zapisnik priložiti uz interni akt u kojem će također biti evidentirane sve nastale promjene. Isto (interni akt i zapisnik) nije potrebno dostavljati Poreznoj upravi već je potrebno pokazati prilikom provođenja poreznog nadzora čime će se dokumentirati promjena slijednosti računa.

Prikupljanje novčanih sredstava za školsku kuhinju

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/4268
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 16.12.2013.

Osnovna škola u nije dužna izdavati račune za prikupljeni novac od roditelja i učenika kojim će se podmiriti isporučitelji odnosno pružatelji usluga

U upitu porezne obveznice navedene u dostavnom spisku navedeno je da je podnositeljica upita zaposlenica u osnovnoj školi koja je neprofitna pravna osoba kao učiteljica razredne nastave te da temeljem usmenog naloga ravnatelja obavlja i prikupljanje novčanih sredstava od učenika za školsku kuhinju, organizirane izlete, ispite znanja, fotografiranje učenika, osiguranje učenika i drugo. Za prikupljena novčana sredstva podnositeljica upita ne izdaje priznanice, potvrde ni druge vjerodostojne isprave učenicima i roditeljima nego ista dostavlja u računovodstvo za što od blagajnice dobiva uplatnice.

Podnositeljica upita traži tumačenje o eventualnoj obvezi izdavanja računa učenicima i roditeljima.

Na postavljenu upit odgovaramo u nastavku kako slijedi.

Obveza izdavanja računa propisana je odredbama Općeg poreznog zakona („Narodne novine“, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12 i 73/13, u nastavku: OPZ), kao i posebnim poreznim propisima.

Odredbom članka 54. stavka 1. OPZ-a propisano je da su porezni obveznici dužni izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza dok je odredbom stavka 2. istoga članka propisano da se računom za potrebe oporezivanja smatra i svaka isprava kojom se obračunavaju isporuke bez obzira na to u kojem obliku i pod kojim nazivom je izdana.

Prema odredbi članka 54. stavka 3. OPZ-a porezni obveznici su dužni postupiti prema odredbama stavka 1. ovoga članka i u slučaju kad su te knjige i evidencije dužni voditi i prema drugim propisima.

Odredbom članka 54. stavka 4. OPZ-a propisano je da su porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljanje usluga naplaćuju u gotovini obvezni promet iskazivati putem naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način.

Sadržaj računa propisan je Općim poreznim zakonom, Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom te posebnim poreznim propisima.

Iz navoda u upitu proizlazi da navedene isporuke dobara odnosno usluge ne obavlja osnovna škola nego toj osnovnoj školi isporuke dobara odnosno usluge obavljaju treće osobe koje mogu biti obveznici izdavanja računa radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza.

Odredbom članka 54. stavka 4. OPZ-a propisano je da su porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljanje usluga naplaćuju u gotovini obvezni promet iskazivati putem naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način. Kako osnovna škola u navedenim slučajevima ne obavlja isporuke dobara odnosno usluge, ista nije dužna ni izdavati račune za prikupljeni novac od roditelja i učenika kojim će se podmiriti isporučitelji odnosno pružatelji usluga.

Plaćanje putem PayPal-a

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/3826
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 15.11.2013.

Način plaćanja putem PayPal može se izjednačiti s plaćanjem s transakcijskog računa na račun za koji nema obveze fiskalizacije

Zaprimili smo upit društva iz dostavnog spiska, vezano za provedbu postupka fiskalizacije kod izdavanja računa koji su naplaćeni putem PayPal-a. Sukladno Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom („Narodne novine“ broj 133/12 - dalje: Zakon), odgovaramo kako slijedi.

U smislu odredbi Zakona, obveze fiskalizacije podliježe račun koji ja naplaćen sredstvima koja se smatraju gotovinom (novčanice, ček, kartice).

Obveznici fiskalizacije dužni su prije početka izdavanja računa za promet u gotovini izvršiti sve radnje propisane ovim Zakonom za provedbu postupka fiskalizacije izdavanja računa, pa je tako potrebno prilagoditi sadržaj računa na način, da osim podataka propisanih posebnim propisima, račun mora sadržavati i podatke o vremenu izdavanja računa (sat i minuta), oznaku operatera (osobe) na naplatnom uređaju, oznaku načina plaćanja računa (novčanica, kartica, ček, transakcijski račun, ostalo), Jedinstveni identifikator računa i zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije.

Gotovinsko plaćanje nije plaćanje sa računa na transakcijski račun kod banaka, niti plaćanje općom uplatnicom na račun, već se takva plaćanja smatraju virmanskom doznakom.

Zakonom je propisano da se postupak fiskalizacije izdavanja računa provodi samo kod onih obveznika fiskalizacije koji naplaćuju račune

sredstvima koja se smatraju gotovinom, a postupak fiskalizacije izdavanja računa provode na način da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerili u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnica.

PayPal je servis elektroničkog on-line plaćanja i da bi korisnik koristio PayPal račun prethodno mora otvoriti osobni PayPal račun na koji se direktno mogu uplaćivati sredstva s bankovnog računa ili s kreditne kartice, a plaćanje se vrši poput on-line plaćanja s transakcijskog računa.

Slijedom navedenog ovakav način plaćanja može se izjednačiti s plaćanjem s transakcijskog računa na račun za koji nema obveze fiskalizacije.

Plaćanje putem servisa PayMill

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/14-01/308
Ur. broj: 513-07-21-01/14-2
Zagreb, 06.03.2014.

Plaćanje putem servisa PayMill može se izjednačiti s plaćanjem kreditnim karticama za koji postoji obveza fiskalizacije izdavanja računa

Zaprimili smo upit društva iz dostavnog spiska, vezano za provedbu postupka fiskalizacije kod izdavanja računa koji su naplaćeni putem servisa PayMill. Naime, društvo će naplatu svojih usluga obavljati putem servisa PayMill i izdavati račune, te postavljaju pitanje podliježu li računi naplaćeni na takav način postupku fiskalizacije izdavanja računa ili ne podliježu kao što je to slučaj kod naplate računa putem servisa PayPal. Sukladno Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), u nastavku odgovaramo.

U smislu odredbi Zakona, obvezi fiskalizacije podliježe račun koji je naplaćen sredstvima koja se smatraju gotovinom, te je odredbom članka 2. stavka 5. Zakona propisano da se prometom gotovinom smatra plaćanje za isporučena dobra ili obavljene usluge novčanicama ili kovanicama koje se smatraju platežnim sredstvom, karticama, čekom ili drugim sličnim načinima plaćanja, osim plaćanja na transakcijski račun kod banaka, ako Zakonom nije drugačije određeno. Gotovinsko plaćanje nije plaćanje sa računa na transakcijski račun kod banaka, niti plaćanje općom uplatnicom na račun, već se takva plaćanja smatraju virmanskom doznakom.

Zakonom je propisano da se postupak fiskalizacije izdavanja računa provodi samo kod onih obveznika fiskalizacije koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, a postupak fiskalizacije izdavanja računa provode na način da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerili u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnica.

Ranije spomenuti servis PayPal je servis elektroničkog on-line plaćanja i da bi korisnik koristio PayPal račun treba prethodno otvoriti osobni PayPal račun na koji se direktno mogu uplaćivati sredstva s bankovnog računa ili s kreditne kartice, a plaćanje se vrši poput on-line plaćanja s transakcijskog računa, odnosno korisnici PayPal-a (kupci i trgovci) direktno mogu jedni drugima uplaćivati novac sa računa na račun.

PayMill je, kako i podnositelj navodi u upitu, standardni „kartični payment gateway“ odnosno servis elektroničkog on-line plaćanja, na kojem korisnik mora otvoriti osobni PayMill račun na koji se direktno mogu uplaćivati sredstva s bankovnog računa ili s kreditne kartice, a plaćanje se obavlja poput on-line plaćanja karticama.

Slijedom navedenog, plaćanje putem servisa PayMill može se izjednačiti s plaćanjem kreditnim karticama za koji postoji obveza fiskalizacije izdavanja računa, budući se radi o naplati roba sredstvom plaćanja koji se prema Zakonu smatraju gotovinom.

Način izdavanja računa u vrijeme trajanja elementarne nepogode

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/14-01/418
Ur. broj: 513-07-21-01/14-1
Zagreb, 05.02.2014.

Tijekom trajanja elementarne nepogode upućuje se poduzetnici da izdaju račune putem uvezane knjige računa kako je to predviđeno za male obveznike fiskalizacije, te na navedene poduzetnike neće primjenjivati zakonske odredbe o obvezi naknadne dostave računa

S obzirom na nastup više sile (elementarna nepogoda) koja je zadesila određena područja Republike Hrvatske čime je uzrokovano nepostojanje tehničkih preduvjeta za provođenje postupka fiskalizacije izdavanja računa putem elektroničkih naplatnih uređaja (nedostupnost Internet veze i duži prekid električne energije), dajemo slijedeću uputu.

Poduzetnici su zbog elementarne nepogode u nemogućnosti izdavati račune putem elektroničkih naplatnih uređaja, odnosno do prekida u radu je došlo u širem okruženju, a ne samo u poslovnom prostoru pojedinog obveznika fiskalizacije. Riječ je o izvanrednoj okolnosti čiji nastanak poduzetnici nisu mogli predvidjeti, niti su ju mogli izbjeći ili otkloniti njeno djelovanje, a zbog koje su poduzetnici spriječeni provoditi odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

Slijedom navedenog, potrebno je uputiti poduzetnike da tijekom trajanja elementarne nepogode izdaju račune putem uvezane knjige računa kako je to predviđeno za male obveznike fiskalizacije. S obzirom na nastup više sile uzrokovane elementarnom nepogodom napominjemo da se na navedene poduzetnike neće primjenjivati zakonske odredbe o obvezi naknadne dostave računa.

Po uspostavi tehničkih preduvjeta za izdavanje računa putem elektroničkih naplatnih uređaja (uspostava električne energije i Internet veze) sukladno Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom, poduzetnici će normalno nastaviti provedbu fiskalizacije u skladu sa zakonskim odredbama.

Napominjemo da je potrebno voditi računa i o nemogućnostima polaganja gotova novca iznad visine određenog blagajničkog maksimuma kod poduzetnika koji svoju djelatnost obavljaju na području zahvaćenom elementarnom nepogodom.

Kopije fiskalnih računa

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/14-01/91
Ur. broj: 513-07-21-01/14-2
Zagreb, 29.01.2014.

Porezna uprava nije dužna dostavljati kopije računa na zahtjev obveznika fiskalizacije budući da su porezni obveznici dužni prema zakonskim propisima čuvati kopije računa

Zaprimili smo Vaš upit, kojim tražite dostavu kopija fiskaliziranih računa poduzeća koji su izdani dana 01.01.2014. i dio dana 02.01.2014. godine, jer kako navodite u upitu zbog kvara servera ne možete pristupiti podacima o prodanim artiklima, te tražite podatke o iznosima osnovica, porezu na dodanu vrijednost i prodanim artiklima.

U nastavku dajemo slijedeći odgovor.

Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon) ne sadrži odredbe o čuvanju računa te se

čuvanje računa ne smije promijeniti uvođenjem fiskalizacije na području Republike Hrvatske. Obveza i način čuvanja računa propisani su i uređuju se drugim propisima. Tako je postupak čuvanja knjigovodstvenih isprava propisan odredbama Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13) i Zakona o računovodstvu (Narodne novine, broj 109/07) te se treba i nadalje primjenjivati u nepromijenjenom obliku.

Sukladno navedenom, Ministarstvo financija, Porezna uprava nije dužna dostavljati kopije računa na zahtjev obveznika fiskalizacije budući da su porezni obveznici dužni prema gore citiranim zakonskim propisima čuvati kopije računa.

Poslovni prostor prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/3520
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 24.10.2013.

Porezni obveznik može u jednoj prostoriji odrediti dva poslovna prostora, ali mora za svaki poslovni prostor izdavati račune s posebnim slijedom računa.

Zaprimili smo upit poreznog obveznika iz dostavnog spiska, kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), u smislu obveze fiskalizacije u slučaju kada se jedan poslovni prostor privremeno ne može koristiti zbog različitih razloga, ali se planira ponovno osposobiti za obavljanje djelatnosti. Podnositelja upita zanima na koji način se u drugom poslovnom prostoru mogu izdavati računi za privremeno zatvoreni poslovni prostor.

Na dostavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Poslovni prostor prema Zakonu je svaki zatvoreni ili otvoreni prostor, ali i svako pokretno mjesto (kombi i dostavna vozila) koje služi za obavljanje djelatnosti isporuke dobara te obavljanje usluga. Za potrebe provedbe fiskalizacije zasebnim poslovnim prostorom može se smatrati dio ili više dijelova jednog poslovnog prostora u kojima se obavlja različita djelatnost. Poslovnim prostorom se smatra i prostor kojeg obveznik fiskalizacije radi potrebe obavljanja djelatnosti koristi samo povremeno ili privremeno za potrebe održavanja sajмова, seminara ili provedbu sličnih djelatnosti.

Prema tome, što se za potrebe fiskalizacije smatra poslovnim prostorom u potpunosti je prepušteno obveznicima fiskalizacije, osim što se minimalno poslovnim prostorom mora smatrati svaki fizički odvojeni zatvoreni poslovni prostor (prostori na različitim adresama). Što obveznik fiskalizacije smatra poslovnim prostorom treba biti jasno propisano internim aktom.

Primjerice, moguće je u jednoj prostoriji voditi dva odvojena poslovna prostora. Primjerice za potrebe djelatnosti pružanja usluge knjigovodstva i usluge najma ili primjerice obveznik fiskalizacije može odrediti da mu je svaka ekipa koja pruža usluge na terenu jedan "poslovni" prostor. Ako obveznik fiskalizacije posluje u mjestu sjedišta, ali jedan dan organizira savjetovanje u nekom hotelu, hotel će se smatrati poslovnim prostorom na jedan dan. Djelatnost koja se obavlja bez adrese prijavljuje se kao pokretna (dimnjačar i slično).

U konkretnom slučaju radi se o tome da bi se u jednom poslovnom prostoru na jednoj fiskalnoj blagajni izdavali računi i za drugi poslovni prostor koji trenutno ne posluje zbog uređivanja prostora. Budući da se radi o jednoj te istoj pravnoj osobi, potrebno je prilagoditi slijednost računa, znači za jedan poslovni prostor - pizzerija postojat te slijednost računa s jednim brojem računa, s oznakom poslovnog prostora pizzerije, a za drugi poslovni prostor - kavana postojat će slijednost računa s drugim brojem računa, s oznakom poslovnog prostora kavane.

Slijednost računa određuje se internim aktom unutar poslovnog prostora. Tako poslovni prostor može imati jednu slijednost ili se ona može utvrditi po na naplatnom uređaju u poslovnom prostoru, ali dozvoljena slijednost je i po vrsti dokumenta na naplatnom uređaju. Interni akt obveznik fiskalizacije zadržava u poslovnom prostoru te predočuje za potrebe poreznog nadzora. Interni akt se ne predaje u Poreznu upravu.

Zakonom je propisano na koji se način označava, odnosno numerira broj računa. Tako se člankom 11. Zakona propisuje način označavanja broja računa. Broj računa sa sastoji od 3 dijela, i to:

- numerički broj računa - svake kalendarske godine kreće se od broja 1 do broja n u tijeku godine, bez praznina, po svakom poslovnom prostoru, ili po naplatnom uređaju u poslovnom prostoru, ili po vrsti dokumenta na naplatnom uređaju (maloprodaja, veleprodaja)
  - pravila slijednosti brojeva računa obveznik fiskalizacije propisuje internim aktom na početku fiskalizacije, obveznik fiskalizacije može kao dodatni element na računu iskazati i svoje brojčane oznake koje mu trebaju radi lakšeg knjigovodstvenog praćenja poslovanja (npr. broj skladišta isl.)
- oznaka poslovnog prostora - pravila označavanja poslovnih prostora obveznik fiskalizacije propisuje internim aktom na početku fiskalizacije
- oznaka naplatnog uređaja - pravila označavanja oznake naplatnih uređaja obveznik fiskalizacije propisuje internim aktom na početku fiskalizacije.

Zaključno, porezni obveznik može u jednoj prostoriji odrediti dva poslovna prostora, ali mora za svaki poslovni prostor izdavati račune s posebnim slijedom računa. Također, pravila slijednosti numeričkih brojeva računa, popis poslovnih prostora te dodijeljene oznake poslovnih prostora obveznik fiskalizacije propisuje internim aktom.

Obveza fiskalizacije prilikom organizacije tradicionalne manifestacije prodajno-izložbenog karaktera

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/3111
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 05.09.2013.

Zaprimili smo upit poreznog obveznika iz dostavnog spiska, kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), u smislu obveze fiskalizacije prilikom organizacije tradicionalne manifestacije prodajno-izložbenog karaktera, na kojoj će biti izloženi uz mogućnost kupnje poljoprivredni proizvodi i njihove prerađevine proizvedene na poljoprivrednim gospodarstvima, te proizvodi tradicijskih obrta i kućne radinosti.

Na dostavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Propisano je da se postupak fiskalizacije izdavanja računa provodi samo kod onih obveznika fiskalizacije koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, a postupak fiskalizacije izdavanja računa provode na način da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerali u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnica.

Sukladno navedenom, pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti ili obveznici poreza na dobit, koji na otvorenim prostorima prodaju svoje proizvode ili tuđe preprodaju, smatraju se obveznicima fiskalizacije izdavanja računa ukoliko se smatraju obveznicima izdavanja računa prema nekom općem ili posebnom propisu.

Tako obvezu izdavanja računa, iz područja poreznih propisa, regulira i Opći porezni zakon (Narodne novine, broj: 147/08, 18/11, 78/12, 136/12 i 73/13), koji propisuje obvezu izdavanja računa odredbom članka 54.

prema kojoj su svi porezni obveznici dužni izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza. Odredbom članka 54.b Općeg poreznog zakona propisano je izuzeće od obveze izdavanja računa, i to ako se promet ostvaruje između ostalog kada se vlastiti poljoprivredni proizvodi proizvedeni na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno prodaju krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, te ako se prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda obavlja na tržnicama i otvorenim prostorima.

Zaključno, na predmetnoj manifestaciji postoji obveza izdavanja računa prema prethodno istaknutim propisima, međutim sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o oslobođenju od obveze fiskalizacije u prometu gotovinom za prigodnu prodaju na sajmovima, priredbama i izložbama koja je na snazi do 01. listopada 2013. godine, ne postoji obveza fiskalizacije izdanih računa.

Također, ističemo da za prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda krajnjem potrošaču, kada se prodaja istih obavlja između ostalog na tržnicama i otvorenim prostorima ne postoji obveza izdavanja računa prema odredbama Općeg poreznog zakona, a posljedično ne postoji niti obveza fiskalizacije za takvu prodaju.

Prodaja tjednih novina putem kolportera

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/2895
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 04.09.2013.

Kod prodaje tjednih novina putem kolportera potrebno je izdati račun koji podliježe obvezi fiskalizacije

Zaprimili smo upit poreznog obveznika iz dostavnog spiska, kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje u tekstu: Zakon), u smislu obveze izdavanja računa, a u svezi toga i obveze fiskalizacije prilikom prodaje tjednih novina putem kolportera.

Na dostavljeni upit odgovaramo kako slijedi.

Obveza izdavanja računa propisana je odredbama Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, u daljnjem tekstu: OPZ), kao i posebnim poreznim propisima: Zakonom o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 73/13) i Zakonom o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12)

Izuzeća od obveze izdavanja računa propisana su također OPZ-om, kao i posebnim poreznim propisima. OPZ propisuje izuzeća od obveze izdavanja računa, i to člankom 54.b prema kojemu se računici ne moraju izdavati ako se promet ostvaruje od priređivanja lutrijskih igara, igara klađenja, igara u casinima te na automatima za igre na sreću i zabavu, ako se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica, ako se prodaja obavlja putem automata, ako se vlastiti poljoprivredni proizvodi proizvedeni na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno prodaju krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, ako se prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda obavlja na tržnicama i otvorenim prostorima.

Vežano uz obvezu fiskalizacije, temeljem članka 3. Zakona, obveznici fiskalizacije smatraju se fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti (obrt, slobodna zanimanja te poljoprivrednici obveznici dohotka od samostalne djelatnosti) i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit, za sve djelatnosti koje obavljaju osim za dje-

latnosti izuzete od obveze izdavanja računa (posebne odredbe Zakona) te za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije.

Svi ovi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa, donijeti interni akt o poslovnica s opisom (poslovnica, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva) te istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Zakonom je propisano da se postupak fiskalizacije izdavanja računa provodi samo kod onih obveznika fiskalizacije koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, a postupak fiskalizacije izdavanja računa provode na način da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računici ovjerili u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnica.

Sukladno navedenom, pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti ili obveznici poreza na dobit, koji posluju sredstvima koja se prema Zakonu smatraju gotovinom, podliježu obvezi fiskalizacije izdavanja računa ukoliko se smatraju obveznicima izdavanja računa prema nekom općem ili posebnom propisu.

Zaključno, izuzeće od obveze izdavanja računa propisano člankom 54.b OPZ-a odnosi se samo na maloprodaju dnevnog tiska, a kod poreznog obveznika iz dostavnog spiska radi se o prodaji tjednih novina, te u tom slučaju kolporteri trebaju izdavati račune, a samim time podliježu i obvezi fiskalizacije izdavanja računa.

Storniranje fiskaliziranog računa

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/2894
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 20.08.2013.

Kod storniranja računa iznos koji se prijavljuje može biti suprotnog predznaka tj. moguće je provesti postupak fiskalizacije i po računima s iskazanim negativnim predznakom

Na upit subjekta iz dostavnog spiska u kojemu traži odgovor i mišljenje kako postupati kod storniranja fiskaliziranog računa za naplaćenu uslugu odgovaramo u nastavku. Kupac koji nije u mogućnosti koristiti plaćenu uslugu zahtjeva povrat novca, a turistička agencija ima obvezu vraćanja plaćenog iznosa i storniranja fiskaliziranog računa. Dajemo mišljenje vezano za postupanje u navedenoj situaciji, kao i mišljenje u vezi dokumentacije kojom se potkrjepljuje povrat plaćenog iznosa kupcu.

Pravila storniranja računa se primjenjuju onda kada je račun potrebno stornirati. To može biti u slučaju kada obveznik fiskalizacije prilikom izdavanja računa isti izda sa pogrešnim podacima, ali i u drugim sličnim situacijama, kao što je i ova koja je predmet ovog upita. Dakle, račun se može stornirati i po potrebi izraditi novi poštujući pravilo slijednosti računa.

Prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom sve obveze propisane za izdavanje računa na odgovarajući način primjenjuju se i kod izdavanja računa za storniranje računa.

Kod storniranja računa iznos koji se prijavljuje može biti suprotnog predznaka tj. moguće je provesti postupak fiskalizacije i po računima s iskazanim negativnim predznakom.

Proces izdavanja računa uključuje između ostaloga pripremu podataka o računu, izračun zaštitnog koda, slanje Poreznoj upravi radi dobivanja JIR-a i izdavanje računa kupcu. Dakle, iznosi sa suprotnim predznakom odnose se na porezne osnovice navedene na računu, iznose poreza, iznos naknade, ostale iznose koji se pojavljuju na računu i naravno na ukupni iznos računa. Porezna stopa nije suprotnog predznaka budući da nije riječ o iznosu.

U ovom slučaju će u sustavu Porezne uprave biti evidentirana dva računa i svi iznosi zbrojeni po ta dva računu dati će 0,00.

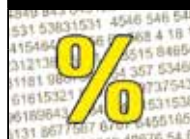
Napominjemo da će sustav Porezne uprave za svaki zaprimljeni račun dodijeliti novi JIR.

Obzirom da je račun kojim se stornira inicijalni račun ovjeren, odnosno fiskaliziran, nije potrebno dodatno pravdati manjak u blagajni kod povrata novca kupcu, ali je potrebno knjigovodstveno povezati prethodno izdani račun sa storniranim računom prema svim postojećim pravilima.

Što se tiče pisane izjave kupca o odustajanju od izleta, Porezna uprava u ovom slučaju ne propisuje dodatnu dokumentaciju pored one koja je uobičajena u poslovanju turističkih agencija. Međutim, porezni obveznik, turistička agencija, tijekom eventualnog poreznog nadzora dokazuje određene činjenice predočavanjem poslovnih evidencija, poslovnih knjiga i druge dokumentacije.

Zaključno, upućujemo Vas da posjetite web stranicu Porezne uprave (<http://www.porezna-uprava.hr>) gdje možete na jednom mjestu preuzeti sve dosadašnje informacije.

Uputa o obvezi izdavanja računa izvan radnog vremena obveznika fiskalizacije

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 011-01/13-01/265
Ur. broj: 513-07-21-01/13-3
Zagreb, 22.07.2013.

Ukoliko dođe do promjene u podacima koji se tiču poslovnog prostora obveznika fiskalizacije, navedene promjene je potrebno dostaviti putem uspostavljenog sustava razmjene podataka s Poreznom upravom, i to prije trenutka izdavanja prvog računa kojeg je potrebno izdati nakon nastale promjene

U svrhu pojašnjenja zakonskih odredbi donosimo tumačenje koje se odnosi na elektroničku prijavu poslovnih prostora, odnosno prijavu radnih dana i radnog vremena poslovnica.

Podaci o poslovnim prostorima, a onda i radnom vremenu služe Poreznoj upravi za informaciju kada porezni obveznik stvarno radi, gdje i koliko radi, kao i za druge evidencije i kontrole iz nadležnosti Porezne uprave, kao i drugih nadležnih tijela.

Za potrebe provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa, podatak o radnom vremenu sastavni je dio sadržaja podataka koje je potrebno dostaviti o poslovnom prostoru u kojem se obavlja djelatnost. Ukoliko nastanu promjene kod postojećeg poslovnog prostora, a tiču se između ostaloga i promjene radnoga vremena, iste je obveznik fiskalizacije dužan naknadno dostaviti kroz uspostavljeni sustav razmjene podataka, i to prije slanja prvog računa kojeg je potrebno izdati u tom poslovnom prostoru kod kojeg je došlo do promjene radnog vremena.

Za svaku isporuku dobara ili izvršenu uslugu za koje postoji obveza izdavanja računa, račun je potrebno izdati, neovisno o prijavljenom radnom vremenu.

Naime, u praksi postoje slučajevi:

- kada porezni obveznik isporučuje dobro ili pruža uslugu i izvan prijavljenog radnog vremena. Primjerice kada u uslužnim djelatnostima pružanje usluge klijentu započne u prijavljenom radnom vremenu, a iz opravdanih razloga pružanje usluge se završi izvan prijavljenog radnog vremena, u kojem trenutku je potrebno izdati i račun;
- kada porezni obveznici uslugu pružaju prema dogovoru, primjerice stomatolozi koji ordiniraju prema dogovoru s klijentom. Tada je

potrebno i u internom aktu propisati da se usluga pruža u prijavljeno radno vrijeme te prema dogovoru.

Napominjemo da kod svake promjene radnog vremena, što može biti i sezonsko produženje radnog vremena, tu promjenu obveznik fiskalizacije mora evidentirati putem uspostavljenog sustava razmjene podataka, ali i u internom aktu.

Nadzor nad radnim vremenom poreznog obveznika provodit će se u suradnji s drugim nadležnim institucijama.

Osim promjene u radnom vremenu, na isti način je potrebno prijaviti promjenu adrese ili slučaj prestanka rada poslovnog prostora. Promjene poput korištenja kolektivnog godišnjeg odmora ili kratkotrajne adaptacije poslovnog prostora, kada se prostori privremeno zatvaraju, moraju se dostaviti u sustav slanjem XML poruke. Ovo je bitno radi evidentiranja nastalih promjena o privremenom zatvaranju poslovnog prostora, kao i naknadnom otvaranju.

Zaključno ističemo da je uvijek i u svakom slučaju potrebno izdati račun za isporučeno dobro ili pruženu uslugu, ukoliko postoji takva obveza propisana zakonom, pa i u slučajevima kada u opravdanim razlozima pružanje usluge završi izvan radnog vremena, kao i kada se usluga osim u redovno prijavljeno radno vrijeme pruža i dodatno prema dogovoru.

Ukoliko dođe do promjene u podacima koji se tiču poslovnog prostora obveznika fiskalizacije, navedene promjene je potrebno dostaviti putem uspostavljenog sustava razmjene podataka s Poreznom upravom, i to prije trenutka izdavanja prvog računa kojeg je potrebno izdati nakon nastale promjene.

Promjena načina plaćanja

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01113-0111245
Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
Zagreb, 11.07.2013.

Za već proknjiženi veleprodajni račun koji se naknadno naplaćuje u sredstvima koja se smatraju gotovinom potrebno je provesti postupak fiskalizacije računa s time da se taj račun ne zbraja ponovno u promet

U nastavku dajemo mišljenje na upit poreznog obveznika, navedenog u dostavnom spisku, koji se odnosi na izdavanje fiskalnih računa i promjenu načina plaćanja, na način da se za već izdani veleprodajni račun za naplatu putem transakcijskog računa za koji nema obveze fiskalizacije, nakon isteka valute plaćanja kupac izjašnjava da isti ne može podmiriti. Obveznik fiskalizacije i kupac sklapaju ugovor o kratkoročnom robnom zajmu, na temelju kojega se temeljnicom zatvaraju sva potraživanja, a kupac primljenu pozajmicu i kamate podmiruje AMEX-om.

Obveznici fiskalizacije prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje: Zakon) jesu fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit, za sve djelatnosti koje obavljaju osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa te izuzete od obveze fiskalizacije.

Svi ovi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa, donijeti interni akt o poslovnica s opisom (poslovnica, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva) te istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Od ovih obveznika fiskalizacije samo oni koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, provode i fiskalizaciju izdavanja računa na način:

- da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem
- kako bi se računi ovjerili u Poreznoj upravi, te

- istim putem šalju i poruke o poslovnica.

Prema Zakonu postupak fiskalizacije izdavanja računa (ovjera izdanog računa od strane Porezne uprave) potrebno je provesti kod svakog računa koji se naplaćuje sredstvima koja se prema Zakonu smatraju gotovinom. Pri tome nije od utjecaja koliki udio navedeni računi čine u ukupnom prometu obveznika te izdaju li se ti računi primjerice u veleprodaji ili nekom drugom dijelu poslovanja obveznika fiskalizacije. Dakle, postupak fiskalizacije izdavanja računa potrebno je provesti uvijek kada se račun naplaćuje sredstvima koja se smatraju gotovinom, pa makar to bio i samo jedan jedini račun u kalendarskoj godini tog obveznika fiskalizacije.

U konkretnom slučaju, za već proknjiženi veleprodajni račun koji se naknadno naplaćuje u sredstvima koja se smatraju gotovinom (što je ovdje evidentno) potrebno je provesti postupak fiskalizacije računa s time da se taj račun ne zbraja u promet ponovno. Napominjemo da nije potrebno raditi storno već izdanog veleprodajnog računa (izdanog za naplatu putem transakcijskog računa) ako se nije fiskalizirao, jer se samo promijenio način plaćanja iz situacije koju nije potrebno fiskalizirati u onu za koju postoji obveza fiskalizacije. Dakle, obveznik fiskalizacije u svom knjigovodstvu mora osigurati praćenje takvih računa iz kojega je razvidno da se sada fiskalizirani račun odnosi na prethodno izdani veleprodajni račun.

Zaključno, promjena načina plaćanja u konkretnom slučaju iziskuje fiskalizaciju izdanog računa, uz knjigovodstveno praćenje i povezivanje već izdanog veleprodajnog sa sada fiskaliziranim gotovinskim računom.

Iskazivanje JIR-a i zaštitnog koda na računu

	Ministarstvo financija – Porezna uprava Klasa: 410-01/13-01/2033 Ur. broj: 513-07-21-01/13-2 Zagreb, 07.06.2013.
---	---

Obveznici fiskalizacije koji račune naplaćuju na način koji se ne smatra gotovinom, nisu obvezni iskazati JIR i zaštitni kod na računima

Vežano za upit obveznika iz dostavnog spiska, kojim se traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje: Zakon), u smislu obveze iskazivanja jedinstvenog identifikatora računa i zaštitnog koda izdavatelja (u ovom slučaju osobe iz članka 3. točke 1. Zakona) u slučaju kada se izdaje račun, kod kojeg se uplata vrši isključivo prijenosom sredstava s računa platitelja na račun primatelja, u nastavku odgovaramo.

Obveznici fiskalizacije prema članku 3. Zakona su fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti te pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa prema posebnim propisima te djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije prema članku 5. Zakona.

Svi ovi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa, donijeti interni akt o poslovnica s opisom (poslovnica, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva) te istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Od ovih obveznika fiskalizacije samo oni koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, provode i fiskalizaciju izdavanja računa na način da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerali u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnica, sukladno odredbama članaka 15. i 16. Zakona.

Člankom 9. stavkom 1. Zakona propisano je koje podatke (osim podataka propisanih posebnim propisima) mora sadržavati račun za potrebe provedbe postupka fiskalizacije:

- 1) vrijeme izdavanja računa (sat i minuta),
- 2) oznaku operatera (osobe) na naplatnom uređaju,
- 3) oznaku načina plaćanja računa – novčanice, kartica, ček, transakcijski račun, ostalo,
- 4) Jedinstveni identifikator računa i
- 5) zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije.

Stavkom 2. istog članka Zakona, propisano je da su obveznici fiskalizacije iz članka 3. Zakona dužni na računu iskazati sve podatke propisane stavkom 1. članka 9. Zakona bez obzira na način na koji se obavlja naplata računa.

Nadalje stavkom 3. članka 9. Zakona ističe se da iznimno od stavka 2. istog članka, obveznici fiskalizacije koji ostvareni promet naplaćuju sredstvom koje se ne smatra gotovinom prema članku 2. točki 5. Zakona, nisu dužni iskazati podatke iz stavka 1. točaka 4. i 5. istog članka.

Slijedom navedenog, obveznici fiskalizacije koji račune naplaćuju na način koji se ne smatra gotovinom, nisu obvezni iskazati jedinstveni identifikator računa i zaštitni kod na računima jer se za takav način plaćanja ne provodi fiskalizacija izdavanja računa, niti postoji obveza slanja računa elektronskim putem u Poreznu upravu.

Operater na naplatnom uređaju

	Ministarstvo financija – Porezna uprava Klasa: 410-01/13-01/1230 Ur. broj: 513-07-21-01/13-2 Zagreb, 21.03.2013.
--	---

Djelatnica koja nije u radnom odnosu u trgovačkom društvu se neće navoditi na računu kao operater na naplatnom uređaju, nego će se navesti OIB obveznika fiskalizacije (trgovačkog društva), međutim u internom aktu je potrebno navesti OIB osobe koja izdaje račune a nije u radnom odnosu

Vežano za upit poreznog obveznika, navedenog u dostavnom spisku, koji se odnosi na označavanje operatera na naplatnom uređaju, odnosno statusa operatera na naplatnom uređaju koji izdaje račune a nije u radnom odnosu u trgovačkom društvu, obvezniku fiskalizacije, odgovaramo u nastavku.

Sukladno članku 10. st. 1. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje: Zakon) oznaku operatera na naplatnom uređaju, kao oznaku osobe koja je izvršila naplatu iz članka 9. stavka 1. točke 2. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, 133/12, dalje: Zakon), obveznik fiskalizacije dužan je povezati s osobnim identifikacijskim brojem te osobe. Osobni identifikacijski broj (OIB) operatera naplatnog uređaja, dostavlja se Ministarstvu financija, Poreznoj upravi kao element računa, kod provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa. Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kao osobni identifikacijski broj (OIB) operatera može se dostaviti osobni identifikacijski broj (OIB) obveznika fiskalizacije ako se radi o djelatnostima fizičkih osoba, o izdavanju računa putem samo-naplatnih uređaja te u ostalim sličnim slučajevima.

Oznakom operatera na naplatnom uređaju smatra se oznaka osobe koja je isporučila dobro ili obavila uslugu, odnosno stvarno naplatila račun. Oznaku operatera na naplatnom uređaju koja se ispisuje na računu, obveznik fiskalizacije dužan je povezati s osobnim identifikacijskim brojem osobe te se upravo OIB te osobe dostavlja Ministarstvu financija, Poreznoj upravi kao dodatni element računa, kod fiskalizacije izdavanja računa. Dakle, na samome računu nije potrebno ispisivati osobne podatke osobe koja izdaje račune već se može staviti interna oznaka

osobe, a u internom aktu popisati veze između internih oznaka i OIB-a osoba koje izdaju račune. Međutim, kada se ovaj podatak dostavlja kao element računa, radi ovjere računa, internu oznaku potrebno je povezati s OIB-om osobe.

U slučajevima kada iz opravdanih razloga ne može dostaviti OIB operatera (primjerice: kod obrtnika koji samostalno rade, kod samo-naplatnih blagajni) zakonodavac je predvidio da se kao OIB operatera dostavlja podatak o OIB-u obveznika fiskalizacije. Na isti način će se postupati i kod svih slučajeva kada račune izdaje osoba koja nije zaposlenik obveznika fiskalizacije.

Prema svemu navedenom, djelatnica koja nije ujedno i u radnom odnosu u predmetnom trgovačkom društvu se neće navoditi na računu kao operater na naplatnom uređaju, nego će se navesti OIB obveznika fiskalizacije, trgovačkog društva. Međutim, u internom aktu je potrebno jasno navesti OIB osobe koja izdaje račune a nije u radnom odnosu u tom trgovačkom društvu.

Grupna kupovina

Vežano za upit poreznog obveznika, navedenog u dostavnom spisku, koji se odnosi na izdavanje fiskalnih računa prema poslovnim partnerima u grupnoj kupovini, kao i od kada nastupa obveza izdavanja istih, odgovaramo u nastavku.

Obveznici fiskalizacije prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12, dalje: Zakon) jesu fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit, za sve djelatnosti koje obavljaju osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa te izuzete od obveze fiskalizacije.

Svi ovi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa, donijeti interni akt o poslovnica s opisom (poslovnica, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva) te istaknuti upozoravajuću naljepnicu.

Od ovih obveznika fiskalizacije samo oni koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, provode i fiskalizaciju izdavanja računa na način:

- da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerali u Poreznoj upravi, te
- istim putem šalju i poruke o poslovnica.

„Online servisi“ za kupovinu s popustima kod grupne kupovine sklapaju ugovor o posredovanju s davateljem određene usluge odnosno prodavateljem određene robe. Nakon završenog razdoblja grupne kupovine, servis za kupovinu s popustima izdaje račun na ostvarenu proviziju prodavatelju. Takav račun potrebno je fiskalizirati na način da servis za kupovinu s popustima fiskalizira račun izdan krajnjem davatelju usluge, za ostvarenu proviziju. Krajnji davatelj usluga, u smislu odredbi Zakona o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj 47/95, 106/96, 164/98, 105/99, 54/00, 73/00, 48/04, 82/04, 90/05, 76/07, 87/09, 94/09, 22/12, 136/12) za primljeni predujam mora ispostaviti račun za predujam, za koji se u smislu odredbi Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, mora provesti postupak fiskalizacije, ako je naplaćen sredstvima koja se smatraju gotovinom (novčanice, čekovi, kartice). Nakon što će isporuka dobra ili obavljene usluge biti obavljena porezni obveznik treba, sukladno odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, ispostaviti račun u kojem se zaračunava cjelokupna isporuka dobra odnosno obavljena usluga, a račun za predujam se poništava (stornira). Kako se u smislu odredbi čl. 24 Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, sve

obveze propisane za izdavanje računa odgovarajući primjenjuju i kod izdavanja računa za storniranje računa (sadržaj, broj), to konkretno znači da treba fiskalizirati (i knjigovodstveno evidentirati) sva 3 dokumenta:

- račun za predujam,
- račun za storniranje računa predujma (s negativnim iznosima) te
- novi račun za isporuku dobra odnosno obavljenu uslugu. Pri tome svaki dokument ima svoj (novi) redni broj računa, sukladno pravilima slijednosti koje se utvrđuje internim aktom.

Zaključno, od 1. travnja 2013. godine obveza fiskalizacije propisuje se za obveznike fiskalizacije i to obveznike fiskalizacije koji, kao jednu od djelatnosti, obavljaju djelatnost Trgovine na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikla (Oznaka G područja NKD 2007.) te obveznike koji obavljaju djelatnost slobodnih zanimanja iz članka 18. stavka 2. Zakona o porezu na dohodak. Prema tome, trgovačko društvo iz ovog upita koje je između ostalog registrirano i obavlja djelatnost iz područja G NKD-a obveznik je fiskalizacije izdavanja računa za račune naplaćene sredstvima koja Zakon smatra gotovinom od 01. travnja 2013.

Obveza izdavanja fiskaliziranih računa, predujmovi u sustavu fiskalizacije

Fiskalizirani račun je moguće predati kupcu osobno u papirnatom obliku ili dostaviti na elektroničku poštu, drugi elektronički nosač ili uređaj pod uvjetom da isti pristane na takvu dostavu i da osigura da se izdani račun u svakom trenutku može vidjeti na zahtjev ovlaštene osobe i bude čitljiv temeljem čl. 66. st. 8. OPZ-a

Zaprimili smo upit obveznika iz dostavnog popisa kojim traži tumačenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12 i 115/16, dalje u tekstu: Zakon), glede uzimanja predujmova – depozita za pružene usluge rezervacije, te obveze izdavanja računa po tom osnovu.

U nastavku dostavljamo slijedeće mišljenje.

Odredbe Zakona uređuju postupak fiskalizacije kao skup mjera kojima se uvodi nadzor nad izdavanjem računa u prometu gotovinom na području Republike Hrvatske. Zakonom se, između ostalog, uređuje postupak fiskalizacije u prometu gotovinom, obveznike fiskalizacije, sadržaj računa za provedbu fiskalizacije te propis koja se sve sredstva plaćanja smatraju gotovinom.

Dakle, Zakon ne uređuje obvezu izdavanja računa, već postupak fiskalizacije kada postoji obveza izdavanja računa koji se naplaćuju sredstvima koja se prema Zakonu smatraju gotovinom. Člankom 2. točkom 5. Zakona propisana su sredstva koja se smatraju gotovinskim plaćanjem (novčanice, kartice, ček ili drugi sličan način plaćanja).

Glede konkretnog pitanja iz upita, može se zaključiti da obveznik fiskalizacije za buduću uslugu ili robu od kupca uzima predujam – depozit, te stoga nije bitno kojim se imenom nazivaju preuzeta sredstva, već da obveznik fiskalizacije u svom prodajnom prostoru ima sredstva koja se smatraju gotovinom. Kako obveznik sada raspolaže sredstvima koja se smatraju gotovinom, prema Zakonu za ista je u obvezi provesti postupak fiskalizacije i kupcu od koga je preuzeo sredstva, odmah izdati fiskalizirani račun.

Ako kupac predujam – depozit plaća putem online sučelja, odnosno prodaja na daljinu u sredstvima koja se smatraju gotovinom, obveznik fiskalizacije je dužan provesti postupak fiskalizacije i kupcu izdati fiskali-

zirani račun. Fiskalizirani račun je moguće predati kupcu osobno u papirnatom obliku ili dostaviti na elektroničku poštu, drugi elektronički nosač ili uređaj pod uvjetom da isti pristane na takvu dostavu i da osigura da se izdani račun u svakom trenutku može vidjeti na zahtjev ovlaštene osobe i bude čitljiv temeljem članka 66. stavka 8. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 115/16).

Kako se radi o online rezervaciji i plaćanju depozita za buduću uslugu u vremenu od 0 do 24 sata, također je moguće fiskalizirani račun kupcu dostaviti u elektroničkom obliku uz potvrdu o rezervaciji.

Nadalje, za djelatnost koja se odvija u više faza prodaje ili usluživanja za istog kupca, odnosno pruža se uzastopno niz prodaja ili usluživanja, po dovršetku prodaje ili obavljenoj usluzi, obveznik fiskalizacije provodi novi postupak fiskalizacije i izdaje novi fiskalizirani račun umanjeno za prethodni postupak fiskalizacije i izdan fiskalizirani račun po primljenom predujmu ili depozitu.

Obavijest o obvezi izdavanja računa

	Ministarstvo financija – Porezna uprava Klasa: 410-01/18-01/1002 Ur.br: 513-07-21-01-18-2 Zagreb, 25.04.2018.
--	--

Zaprimili smo upit elektroničkim putem kojim se traži tumačenje odredbi Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12 i 115/16, dalje u tekstu: Zakon) glede obavijesti o obvezi izdavanja računa, te obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun.

U nastavku dostavljamo sljedeće mišljenje.

Svi obveznici fiskalizacije, koji pružene usluge ili prodanu robu naplaćuju u sredstvima koja se prema Zakonu smatraju gotovinom, moraju za potrebe provedbe postupka fiskalizacije i izdavanja fiskaliziranih računa imati istaknutu obavijest o obvezi izdavanja računa, te obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun (dalje u tekstu: obavijest).

Svaki obveznik fiskalizacije dužan je u poslovnom prostoru (zatvorenom) na svakom elektroničkom naplatnom uređaju ili drugom vidnom mjestu istaknuti obavijest sukladno članku 38. Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 146/12 i 46/17, dalje u tekstu: Pravilnik). Također oblik i sadržaj obavijesti sastavni je dio Pravilnika.

U svezi dijela upita o mogućnosti osobne izrade obavijesti ili se ista mora nabaviti u Narodnim novinama, u nastavku dajemo slijedeće pojašnjenje. Zakonom je predviđena obveza isticanja obavijesti, a Pravilnik je propisao oblik i sadržaj obavijesti, prema tome nije zapriječena osobna izrada obavijesti, uz uvjet da se pri izradi obavijesti pridržava oblika i sadržaja iz Pravilnika.

Napominjemo da osim točke c) iz upita ostale točke nisu u nadležnosti Porezne uprave.

Obveza fiskalizacije i izdavanje fiskaliziranog računa u elektroničkom obliku

	Ministarstvo financija – Porezna uprava Klasa: 410-01/17-01/3039 Ur.br: 513-07-21-01/17-2 Zagreb, 27.12.2017.
--	--

Zaprimili smo dopis podnositelja iz dostavnog popisa, kojim se traži tumačenje članka 15. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12 i 115/16), glede propisane obveze izdavanja fiskaliziranog računa putem elektroničkog naplatnog uređaja sukladno članku 16. ovog Zakona.

U nastavku dostavljamo slijedeće mišljenje.

Obveznici fiskalizacije prema odredbi članka 3. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom su fizičke osobe obveznici poreza na dohodak

od samostalne djelatnosti te pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit za sve djelatnosti koje obavljaju, osim za djelatnosti izuzete od obveze izdavanja računa prema posebnim propisima te djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije prema članku 5. istoga Zakona.

Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom propisano je da se postupak izdavanja fiskaliziranih računa provodi samo kod onih obveznika fiskalizacije koji robe ili usluge naplaćuju sredstvima koja se smatraju gotovinom.

Sukladno članku 16. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, nedvojbeno je kako se svaki račun koji podliježe obvezi fiskalizacije, mora napisati u obliku elektroničkog zapisa kako bi bio spreman za fiskalizaciju i dodjelu Jedinstvenog identifikatora računa. Obveznik fiskalizacije elektronički potpisuje elemente računa te ih u takvom obliku dostavlja Ministarstvu financija, Poreznoj upravi.

Prema članku 25. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, obveznik fiskalizacije dužan je na vidnom mjestu istaknuti obavijest o obvezi izdavanja računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun. Kupac je dužan račun sačuvati te u slučaju provjere isti dati ovlaštenoj osobi na uvid shodno članku 26. ovog Zakona.

Nadalje, obveznik fiskalizacije može kupcu dostaviti fiskalizirani račun na elektroničku poštu, drugi elektronički nosač ili uređaj pod uvjetom da isti pristane na takvu dostavu i da osigura da se izdani račun u svakom trenutku može vidjeti na zahtjev ovlaštene osobe i bude čitljiv temeljem članka 66. stavka 8. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 115/16, dalje u tekstu: OPZ).

Računi i ostala dokumentacija moraju se čuvati u rokovima propisanim OPZ-om.

Iz svega navedenog proizlazi da zakonska rješenja ne isključuju niti jedan vid izdavanja računa (na papiru ili u obliku elektroničkog zapisa). Također, svi izdani računi mogu se čuvati u navedenim oblicima, a prema zakonskim rokovima. U slučaju nadzora ili drugih potreba, moraju biti dostupni poreznim tijelima.

Ispravak fiskaliziranih računa i porez na dodanu vrijednost

	Ministarstvo financija – Porezna uprava Klasa: 410-19/14-01/571 Ur.br: 513-07-21-01/15-2 Zagreb, 11.05.2015.
--	---

Ako dio prodajne cijene neće biti vraćen krajnjim potrošačima, porezni obveznik ne može ispraviti obvezu, već duguje iskazani iznos PDV-a

Porezni obveznik iz dostavnog popisa postavio je upit o ispravku fiskaliziranih računa. U upitu se navodi da je porezni obveznik na početku poslovanja kao mali porezni obveznik koji je oslobođen plaćanja PDV-a za konzumaciju pića građanima izdavao račune u kojima je neovlašteno iskazao PDV. U vezi navedenog, zatražio je odobrenje za storniranje fiskaliziranih računa i izdavanje novih bez obračunanog PDV-a.

Na postavljenu upit odgovaramo u nastavku.

Sukladno odredbama članka 79. stavka 11. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, broj 73/13, 99/13, 148/13, 153/13 i 143/14, u daljnjem tekstu: Zakon) ako netko na računu za isporučena dobra ili obavljene usluge iskaže PDV, iako za to nije ovlašten ili izda račun iako dobra nisu isporučena ili usluge nisu obavljene, duguje iskazani iznos PDV-a, osim kad ispravi račun izdan primatelju na način propisan za ispravak porezne osnovice u skladu s člankom 33. stavkom 7. ovoga Zakona.

Odredbama članka 33. stavka 7. Zakona propisano je da u slučaju promjene porezne osnovice porezni obveznik koji je isporučio dobra ili obavio uslugu može ispraviti iznos PDV-a ako porezni obveznik kome

su isporučena dobra ili obavljene usluge ispravi odbitak pretporeza i o tome pisano izvjesti isporučitelja. Međutim odredbom članka 160. stavka 2. Pravilnika na dodanu vrijednost (Narodne novine, broj 79/13, 85/13, 16/13, 35/14 i 157/14, u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisano je da se navedena odredba ne odnosi na ispravak računa izdanog poreznom obvezniku koji nema pravo na odbitak pretporeza ili krajnjem potrošaču. U tom slučaju obveza obračuna PDV-a može se ispraviti u razdoblju oporezivanja, u kojem je prodajna cijena ili dio prodajne cijene vraćen poreznom obvezniku koji nema pravo na odbitak pretporeza ili krajnjem potrošaču, a porezni obveznik raspolaže s odgovarajućim dokazom o povratu prodajne cijene.

Slijedom navedenog, obzirom da iz navoda u pitu proizlazi da dio prodajne cijene neće biti vraćen krajnjim potrošačima, porezni obveznik ne može ispraviti obvezu, već duguje iskazani iznos PDV-a.

Sukladno odredbama članka 24. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12) sve obveze propisane odredbama istoga za izdavanje računa (sadržaj računa, broj računa) na odgovarajući način primjenjuju se i kod izdavanja računa za storniranje računa odnosno kod računa u kojima se iskazuje djelomični ili cjeloviti povrat robe ili usluga. Ako se po storniranju računa izvršava povrat plaćenih iznosa u gotovom novcu, moguće je provesti postupak fiskalizacije i po računima s iskazanim negativnim predznakom.

Budući da se u ovom slučaju ne izvršava povrat plaćenih iznosa u gotovom novcu, predmetni računi ne smiju se stornirati već je porezni obveznik dužan ispraviti grešku u aplikativnom rješenju za fiskalizaciju.

Isto tako, porezni obveznik mora internim aktom detaljno dokumentirati utvrđene nepravilnosti i poduzete akcije u postupku otklanjanja greške, kako bi u slučaju poreznog nadzora navedeni akt mogao pružiti na uvid ovlaštenim službenicima Porezne uprave.

Gotovinska naplata u Republici Sloveniji

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-19/14-01/443
Ur.br: 513-07-21-01/14-2
Zagreb, 17.12.2014.

Zaprimili smo dopis poreznog obveznika iz dostavnog spiska o tome može li tvrtka koja je registrirana u Republici Hrvatskoj kao obveznik PDV-a i fiskalizacije prodavati robu s kamiona (ambulantna prodaja) tipa Family Frost pravnim i fizičkim osobama na teritoriju Republike Slovenije, te naplaćivati u gotovini i stranoj valuti i izdaje li fiskalni račun.

Na postavljeni upit dostavljamo odgovor.

U vezi predmetnog slučaja napominjemo da je odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 73/13, 99/13 – Rješenje USRH, 148/13 i 153/13 – Rješenje USRH) propisano oporezivanje porezom na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) u Republici Hrvatskoj. Stoga, dobra koja hrvatski porezni obveznik izravno proda s kamiona (ambulantna prodaja tipa Family Frost) u Sloveniji podliježu oporezivanju u skladu s propisima o PDV-u u Sloveniji.

Isto tako napominjemo kako su odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine broj 133/12) propisane za porezne obveznike na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno predmet fiskalizacije je promet gotovinom obveznika fiskalizacije u Republici Hrvatskoj.

Sukladno navedenom, hrvatski porezni obveznik treba kontaktirati porezne vlasti Slovenije kako bi utvrdio koje su mu porezne obveze i prava.

Postupanje uoči trajnog gubitka podataka na elektroničkom naplatnom uređaju

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/14-01/739
Ur.br: 513-07-21-01/14-1
Zagreb, 19.05.2014.

Zbog učestalog obraćanja poreznih obveznika Poreznoj upravi, Središnjem uredu da im se omogući korištenje podacima dobivenim u sustavu fiskalizacije radi daljnjeg ispunjenja zakonskih obveza, a sve zbog trajnog gubitka podataka koji se vode u elektroničkom obliku, ovom uputom daje se osvrt na zakonske obveze u postupanju s dokumentima bitnim za poslovanje poreznog obveznika, kao i na odredbe kojima zakonodavac obvezuje kako preventivno djelovati da ne dođe do trajnog gubitka poslovnih podataka. Kada ipak do toga dođe daje se uputa kako postupiti i nastaviti daljnje poslovanje kada je u pitanju sustav fiskalizacije u prometu gotovinom.

1. Zakonske obveze u postupanju s dokumentima bitnim za poslovanje poreznog obveznika i njihova zaštita

Dolje navedenim odredbama zakona daje se osvrt na zakonske odredbe o obvezi izdavanja računa i vođenju poslovnih knjiga, evidencija i izvješća. Slučajnim ili namjernim uništenjem ili krađom naplatnog uređaja dolazi do gubitka podataka koji se vode u elektroničkom obliku, tako da se veća pažnja posvećuje odredbama zakona koje reguliraju postupanje s dokumentima izdanim i čuvanim u elektroničkom obliku.

1.1. Računi, poslovne knjige i evidencije u elektroničkom obliku

Prema članku 54. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj: 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 – dalje: OPZ) porezni obveznici dužni su izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza. Dakle, obveznik poreza na dohodak primjenjuje odredbe Zakona o porezu na dohodak, dok obveznik poreza na dodanu vrijednost primjenjuje odredbe Zakona o porezu na dodanu vrijednost u pogledu obveze izdavanja računa, vođenja poslovnih knjiga i evidencija. Ukoliko je riječ o poreznom obvezniku kojem, primjerice, obveza izdavanja računa nije regulirana niti jednim posebnim propisom, primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona i tada se račun izdaje prema odredbama Općeg poreznog zakona.

Računom se za potrebe oporezivanja smatra i svaka isprava kojom se obračunavaju isporuke, bez obzira na to u kojem obliku i pod kojim nazivom je izdana, što znači da svaka isprava koja sadrži elemente računa smatra se računom bez obzira kojim nazivom ju označava porezni obveznik.

Porezni obveznici dužni su postupati na navedeni način i u slučaju kad su poslovne knjige i evidencije dužni voditi i prema drugim propisima. Dakle, potrebno je uvijek voditi računa da se poslovne knjige i evidencije vode prema svim propisima kojih su se porezni obveznici dužni pridržavati.

Porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljanje usluga naplaćuju u gotovini obvezni su promet iskazivati putem naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način. No obveznici fiskalizacije izdavanja računa račune su uvijek dužni izdavati putem elektroničkih naplatnih uređaja, a iznimno putem uvezane knjige računa.

Računovodstvo poduzetnika uređeno je Zakonom o računovodstvu (Narodne novine, broj: 109/07 – pročišćeni tekst, 54/13), prema kojem je, između ostalog, poduzetnik dužan prikupljati i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvješćaje (članak 4. stavak 2. Zakona). Knjigovodstvena isprava je pisani dokument ili elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju koja se sastavlja u jednom ili više primjeraka. Isprava sastavljena u jednom primjerku može se otpremiti ako su podaci iz takve isprave stalno dostupni (članak 5. ovog Zakona). Slijedom navedenoga razvidno je da se račun kao knjigovodstvena isprava mora izdati u najmanje jednom primjerku,

no ukoliko se taj primjerak otprema odnosno daje kupcu podaci iz istog moraju biti stalno dostupni što znači pohranjeni na elektroničkom uređaju.

Prema članku 82. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, broj: 73/13, 99/13 – rješenje USRH, 148/13 i 153/19 – rješenje USRH - dalje: Zakon o PDV) porezni obveznik mora čuvati kopije računa koje je izdao ili ih je u njegovo ime i za njegov račun izdala treća osoba ili kupac, odnosno primatelj dobara ili usluga te sve račune koje je primio. Dakle, znači da je izdavatelj računa uvijek dužan račun izdati u najmanje dva primjerka – jedan koji se uručuje kupcu, a drugi ostaje izdavatelju i služi mu kao isprava za knjiženje u poslovnim knjigama.

Računi se mogu čuvati u papirnatom ili elektroničkom obliku. Izdani i primljeni računi kao i sva druga dokumentacija bitna za utvrđivanje i plaćanje PDV-a mora se čuvati u rokovima propisanim OPZ-om. To se odnosi i na račune izdane i primljene elektroničkim putem.

Prema OPZ-u evidencije i isprave o dnevnom gotovinskom prometu, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave te druge evidencije čuvaju se deset godina od početka tjeka zastare, ako posebnim propisom nisu propisani dulji rokovi, te je potrebno osigurati odgovarajuću zaštitu, tajnost i cjelovitost tih podataka (članak 56. OPZ-a).

No prema članku 7. Zakona o računovodstvu isprave na temelju kojih su podaci uneseni u dnevnik i glavnu knjigu čuvaju se najmanje jedanaest godina. Rok za čuvanje knjigovodstvenih isprava (početak tjeka zastare) počinje teći zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige u koju su isprave unesene. Primjerice ukoliko se glavna knjiga vodi za 2013. godinu, početak tjeka zastare počinje teći zadnji dan poslovne 2013. godine te je prema Zakonu o računovodstvu sve knjigovodstvene isprave koje se unose u glavnu knjigu potrebno čuvati najmanje do kraja 2024. godine.

Člankom 57. OPZ-a propisuje se da porezni obveznici koji poslovne knjige, evidencije i izvješća vode u elektroničkom obliku za svrhe oprezivanja moraju osigurati pravilno spremanje i čuvanje podataka za propisano razdoblje u skladu s člankom 56. OPZ-a.

Način čuvanja nastalih elektroničkih dokumenata i zapisa propisuje se Pravilnikom o obliku, sadržaju, roku i načinu dostave poslovnih knjiga, evidencija i izvješća koji se čuvaju u elektroničkom obliku (Narodne novine, broj: 59/09 – dalje: Pravilnik). Tako je člankom 6. Pravilnika propisano da se elektronički zapisi nastali u poslovanju čuvaju na način koji ih osigurava od neovlaštena pristupa, brisanja, mijenjanja ili gubitka podataka, sukladno važećim standardima te dobroj praksi upravljanja i zaštite informacijskih sustava. Za svaki računalni sustav, odnosno program koji se koristi za pohranu ili rad s elektroničkim dokumentima i drugim elektroničkim zapisima, porezni obveznik dužan je odrediti osobu koja je odgovorna za zaštitu podataka, redovitu izradu sigurnosnih kopija te za postupak obnove podataka u slučaju greške ili gubitka podataka. Postupci izrade sigurnosnih kopija i obnove podataka trebaju biti takvi da omogućе sigurnu i cjelovitu obnovu podataka u kratkom roku. Prilikom pohrane sigurnosnih kopija na mjesto čuvanja porezni obveznik dužan je provjeriti njihovu cjelovitost, čitljivost i ispravnost. Pod elektroničkim zapisom podrazumijevaju se podaci koji su elektronički generirani, poslani, primljeni ili sačuvani na elektroničkom, magnetnom, optičkom ili drugom mediju, dok papirnata dokumentacija koja je korištenjem uređaja (skenera) pretvorena u digitalni zapis ne smatra se elektroničkim zapisom (članak 2. Pravilnika).

1.2. Još neke obveze poreznih obveznika

Porezni obveznik dužan je podnijeti poreznu prijavu poreznom tijelu (članak 62. OPZ-a). Riječ je u općoj odredbi koja nalaže svim poreznim obveznicima da su stvarno i mjesno nadležnom tijelu dužni podnijeti poreznu prijavu. Posebnim propisima detaljnije su propisani uvjeti i način podnošenja porezne prijave za svaku vrstu porezne obveze kao primjerice prijava poreza na promet nekretnina, prijava poreza na dohodak, poreza na dobit, poreza na dodanu vrijednost, poreza na potrošnju i ostalo.

U pogledu prijave obveze poreza na dodanu vrijednost porezni obveznik mora u svom knjigovodstvu osigurati sve potrebne podatke koji omogućuju ispravno i pravodobno obračunavanje i plaćanje PDV-a. Porezni obveznik mora osigurati podatke o obvezi PDV-a za uplatu i uplati PDV-a te o potraživanju za povrat pretporeza i njegovoj naplati. Porezni obveznik mora imati i dokumentaciju koja dokazuje da su ispunjeni uvjeti za porezna oslobođenja propisana člankom 41. stavkom 1. Zakona o PDV-u (članak 83. Zakona o PDV-u).

1.3. Zaključno

Kada porezni obveznik ipak ne postupi sukladno važećim standardima te dobroj praksi upravljanja i zaštite informacijskog sustava a dođe do namjernog ili slučajnog uništenja elektroničkog uređaja, ili dođe do njegove krađe, a porezni obveznik nije izradio sigurnosnu kopiju elektroničkih dokumenata i drugih zapisa, pa nije u mogućnosti provesti postupak obnove podataka u slučaju gubitka tih podataka, odnosno račune nije izdavao u najmanje dva primjerka, tada ne može ispuniti sve zakonske obveze, a osobito podnijeti poreznu prijavu poreznom tijelu, pa se javlja Poreznoj upravi da mu ista omoguću korištenje podacima dostavljenim u Centralni informacijski sustav kroz sustav fiskalizacije.

Sustav fiskalizacije je sustav uspostavljen radi praćenja toka gotovine, te nije zamišljen kao sustav koji prikuplja i obrađuje podatke koji bi mogli biti dani na raspolaganje, pa čak niti samom poreznom obvezniku. Stoga se upućuje porezne obveznike na poštivanje zakonskih obveza te postupanje sukladno važećim standardima te dobroj praksi upravljanja i zaštite informacijskog sustava kako ne bi morali podlijetati prekršajnim odredbama pojedinih propisa.

2. Nastavak poslovanja nakon trajnog gubitka podataka s elektroničkog naplatnog uređaja u sustavu fiskalizacije izdavanja računa

Nakon što dođe do potpunog prestanka rada elektroničkog naplatnog uređaja, obveznik fiskalizacije je dužan u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do potpunog prestanka rada naplatnog uređaja uspostaviti njegov rad.

Ukoliko u tome ne uspije ili je elektronički naplatni uređaj ukraden, obveznik fiskalizacije je dužan nabaviti novi naplatni uređaj, te u Centralni informacijski sustav naknadno dostaviti podatke za svaki pojedinačni poslovni prostor u pogledu zatvaranja starog naplatnog uređaja i/ili poslovnog prostora pod određenom oznakom te određivanjem nove oznake naplatnog uređaja i/ili poslovnog prostora, uz napomenu da se pod starom oznakom slijednosti računa više ne smiju izdavati računi.

Promjene oznaka zavise od toga da li je slijednost računa definirana na razini oznake poslovnog prostora ili oznake naplatnog uređaja:

- 1) ako je slijednost računa definirana na razini poslovnog prostora onda treba zatvoriti oznaku poslovnog prostora i otvoriti novu oznaku, koja će se odnositi na isti poslovni prostor, a brojevi računa počinju s brojem 1;
- 2) ako je slijednost računa definirana na razini naplatnog uređaja onda treba zatvoriti oznaku naplatnog uređaja i otvoriti novu oznaku, koja će se odnositi na novi naplatni uređaj, a brojevi računa počinju s brojem 1.

Primjer: slijednost računa prije primjerice krađe naplatnog uređaja, definirana na razini naplatnog uređaja: 423/P01/1. Zatvaranjem oznake ovog naplatnog uređaja i otvaranjem nove oznake naplatnog uređaja slijednost računa može glasiti ovako: 1/P01/2.

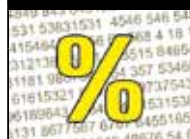
Ukoliko je slijednost računa definirana na razini poslovnog prostora tada slijednost računa može glasiti ovako: 1/P02/1. Poslovni prostor je nadređen naplatnom uređaju, tako da ako se mijenja oznaka poslovnog prostora automatski je riječ i o promjeni naplatnog uređaja, koji može imati istu oznaku, ali obzirom da se promijenila oznaka poslovnog prostora riječ je i o novoj oznaci naplatnog uređaja, koji fizički ne mora biti promijenjen.

Ukoliko pak dođe do krađe elektroničkog naplatnog uređaja potrebno je također u Financijskoj agenciji zatražiti opoziv produkcijskog aplikativnog certifikata kako ne bi došlo do zlouporabe istog, te zatražiti izdavanje novog produkcijskog aplikativnog certifikata, u svrhu nastavka zakonitog obavljanja poslovne djelatnosti obveznika fiskalizacije.

Uz navedeno potrebno je sastaviti interni zapisnik u kojem će biti evidentirane nastale poslovne promjene te isti zapisnik priložiti uz interni akt u kojem će također biti evidentirane sve nastale promjene. Isto (interni akt i zapisnik) nije potrebno dostavljati Poreznoj upravi već je potrebno pokazati prilikom provođenja poreznog nadzora čime će se dokumentirati promjena slijednosti računa.

III. Blagajnički Maksimum

Blagajnički maksimum obveznika fiskalizacije

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/12-01/3419
Ur. broj: 513-07-21-01/12-1
Zagreb, 19.08.2013.

Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (dalje u tekstu: Zakon) objavljen je u Narodnim novinama broj 133/12 od 03. prosinca 2012. godine, a stupa na snagu 01. siječnja 2013. godine.

Jedan od ciljeva ovog Zakona je propisati kada i pod kojim uvjetima obveznici fiskalizacije prikupljenu gotovinu moraju polagati na otvorene račune, pa slijedom navedenog a radi jedinstvenosti u primjeni određaba navedenog Zakona dajemo uputu o blagajničkom maksimumu obveznika fiskalizacije.

Člankom 28. stavkom 4. Zakona propisano je da je obveznik fiskalizacije dužan gotov novac, iznad visine određenog blagajničkog maksimuma temeljem članka 29. Zakona, primljenog tijekom dana po bilo kojoj osnovi, uplatiti na svoj račun otvoren kod banke istog dana, a najkasnije idućeg radnog dana.

Visina blagajničkog maksimuma određuje se u skladu s kategorizacijom veličine poduzetnika. Tako Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva ("Narodne novine" broj: 29/02., 63/07., 53/12.) razlikuje:

- mikro subjekte malog gospodarstva, koji su fizičke i pravne osobe, te koji su u svom poslovanju neovisni, prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 2.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dohodak u iznosu protuvrijednosti do 2 000 000,00 eura, te prosječno imaju godišnje zaposleno manje od 10 radnika;
- male subjekte malog gospodarstva, koji su fizičke i pravne osobe, te koji su u svom poslovanju neovisni, prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dohodak u iznosu protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura, te prosječno imaju godišnje zaposleno manje od 50 radnika;
- srednje subjekte malog gospodarstva, koji su fizičke i pravne osobe, te koje su u svom poslovanju neovisne, prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti većem od 10.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dohodak u iznosu protuvrijednosti većem od 10.000.000,00 eura, te prosječno imaju godišnje zaposleno više od 50 a manje od 250 radnika.

Slijedom navedenog, utvrđuje se blagajnički maksimum kako slijedi:

- 1) Za obveznike fiskalizacije i to:

- do 10.000,00 kuna za mikro subjekte i fizičke osobe
- do 30.000,00 kuna za male subjekte
- do 50.000,00 kuna za srednje subjekte

Prema Zakonu, blagajnički maksimum određuje se za obveznike fiskalizacije kao cjelinu, a u okviru toga iznosa obveznik fiskalizacije može odrediti blagajnički maksimum svojim organizacijskim dijelovima.

- 2) Za obveznike fiskalizacije i to:

- do 100.000,00 kuna, ukoliko prelaze mjerila koja određuju malo gospodarstvo

(prema Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva), a isti mogu propisati blagajnički maksimum po pojedinom poslovnom prostoru koji može iznositi najviše do 15.000,00 kuna.

Obveznik fiskalizacije koji obavlja djelatnost koja prelazi mjerila koja određuju malo gospodarstvo prema Zakonu o poticanju razvoja maloga gospodarstva određuje blagajnički maksimum tako da isti može odrediti do 100 000,00 kuna.

Ukoliko obveznik fiskalizacije takvu djelatnost obavlja u više poslovnih prostora, za svaki poslovni prostor obveznik fiskalizacije može odrediti blagajnički maksimum koji ne može biti veći od 15.000,00 kuna po pojedinom poslovnom prostoru. U tom slučaju blagajnički maksimum obveznika fiskalizacije zavisna je od broja poslovnih prostora u kojima se ta djelatnost obavlja.

Prema članku 2 točki 6. Zakona poslovnim prostorom se smatra svaki zatvoreni ili otvoreni prostor, ali i svako pokretno mjesto (kombi i dostavna vozila) koje služi za obavljanje djelatnosti isporuke dobara te obavljanje usluga.

Za potrebe provedbe fiskalizacije zasebnim poslovnim prostorom može se smatrati dio ili više dijelova jednog poslovnog prostora u kojima se obavlja različita djelatnost. Poslovnim prostorom smatra se i prostor kojeg obveznik fiskalizacije radi potrebe obavljanja djelatnosti koristi samo povremeno ili privremeno za potrebe održavanja sajмова, seminara ili provedbu sličnih djelatnosti. Za djelatnosti koje se obavljaju na terenu obveznik fiskalizacije samostalno određuje potrebu zasebnog vođenja pokretnog poslovnog prostora ovisno o prirodi posla.

Visina blagajničkog maksimuma određuje se Internim aktom, kojim će se odrediti što se glede utvrđivanja blagajničkog maksimuma smatra poslovnim prostorom, primjerice naplatni uređaj, što znači da se visina blagajničkog maksimuma može odrediti po naplatnom uređaju u iznosu do 15 000,00 kuna.

- 3) Za obveznike fiskalizacije i to:

- do 100.000,00 kuna, ukoliko obavljaju mjenjačke poslove.

Izuzetkom se smatraju obveznici fiskalizacije koji obavljaju mjenjačke poslove budući isti mogu odrediti blagajnički maksimum za svaki organizacijski dio koji obavlja mjenjačku djelatnost, u iznosu od 100.000,00 kuna.

Napominjemo da se odredbe iz članaka 28. i 29. Zakona primjenjuju na sve obveznike fiskalizacije od 01. siječnja 2013. godine.

Pri donošenju internog akta obveznik fiskalizacije će voditi računa o potrebama za gotovim novcem u svom redovnom poslovanju, te svojim mogućnostima i uvjetima čuvanja gotovog novca.

Također će obveznik fiskalizacije kod određivanja visine blagajničkog maksimuma kao i kod propisivanja što se smatra poslovnim prostorom za potrebe fiskalizacije voditi računa i o objektivnim okolnostima sredine u kojoj se nalazi (otoci, turistička sezona i slično).

O ovakvim objektivnim okolnostima vodit će se računa i prilikom provedbe poreznog nadzora

Za obveznike fiskalizacije, koji iznos primljene gotovine iznad visine određenog blagajničkog maksimuma ne polože na račun otvoren kod banke, propisana je novčana kazna od 10.000,00 do 500.000,00 kuna, odnosno novčana kazna od 1.000,00 do 50.000,00 kuna za odgovornu

